

Konferenca delavskega samoupravljanja o osnutku statuta naše železarne

V ponedeljek, dne 16. marca je bila pri Jeleni konferenca organov delavskega samoupravljanja, na kateri so razpravljali o osnutku statuta. Namen konference je bil predvsem, da se pogovorimo o načinu, kako in kdaj organizirati razprave o osnutku statuta v delovnih enotah. Konferenca pa ni izključevala možnosti, da razpravljamo tudi o posameznih določilih statuta.

O pomenu statuta ter o važnih vprašanjih, ki jih statut obravnava, predvsem o nekaterih novih določilih, je govoril predsednik komisije za sestavo statuta tov. Berti Brun. V razpravi pa so potem zbrani člani delovne skupnosti izražali svoja mnenja in pripombe na statut oziroma bolje, na posamezna določila statuta. Naj navedemo nekaj najbolj karakterističnih!

Največ diskutantov se je dotaknilo določila statuta o obvezni reelekciji vsega vodstvenega kadra od delovodje do direktorja železarne. Nekateri so menili, da je reelekcija v toliko nepravilna, ker bodo s tem podrejeni volili nadrejene, drugi so smatrali, da je doba štirih let preveč kratka in bi bilo bolje določiti daljšo dobo, če pa kdo, ki spada po položaju pod reelekcijo, ne odgovarja, naj se mu to odkrito pove. Nekateri so vprašali, kaj bo z odvečnim kadrom, do česar bo z reelekcijo prišlo, drugi pa so se vprašali, kako bo s tistimi, ki jim bo manjkalo samo še nekaj malega do upokojitve.

Nekateri so menili, da je reelekcija potrebna za ves vodstveni kader prav z ozirom na današnji razvoj samoupravljanja in bistvenih sprememb v proizvodnih odnosih. Če je neka skupina proizvajalcev odvisna od dela nekoga, ki je na vodstvenem položaju in je recimo zaradi njegovega slabega dela, nesposobnosti ali nestrokovnosti prikrajšana pri osebnih dohodkih, kljub temu, da si sami prizadevajo, zakaj potem ta skupina ne bi smela imeti pravice, da imenuje sodelavca na vodstveni položaj. Zavedati se moramo, da pri ponovnem imenovanju oziroma pri reelekciji ne gre za volitve, temveč le za imenovanja. Nekateri pa so menili, da so prav po tem vprašanju v naši železarni potrebne korenite spremembe, kar bo v vsakem primeru zagotovilo prav določilo o reelekciji.

Nekaj pripomb je bilo tudi na določilo o poravnalno-disciplinskih komisijah v delovnih enotah, predvsem na to, da bodo s tem nastale za obratovodstva nove težave, ker se bo postopek izrekanja kazni zavlekel. Vemo pa, da je najbolj učinkovita kazen takrat, če je izrečena takoj. Izraženo je bilo tudi mnenje, da bi bilo treba v statutu točno precizirati, za katere disciplinske prekrške je pristojna poravnalno-disciplinska komisija. Nekateri pa so menili, da je kazen učinkovita, ali še boljše — vzgojna ta-

krat, če je storilec prej zaslišan, če so proučene vse okolnosti in podobno. Po drugi strani pa menijo, da v enakopravnem proizvodnem odnosu ne more biti posameznikov, ki bi drugim — enakopravnim izrekli kazni.

Delavsko samoupravljanje daje proizvajalcem pravico, da sami urejajo medsebojne odnose, da sami sodelujejo pri postavljanju organizacije. Potem je njihova dolžnost, da to tudi spoštujejo. Kršilci tega so zato predvsem odgovorni pred delovno skupnostjo in prav je, da jih kaznuje organ te skupnosti — komisija in ne posameznik.

Prisotni člani so izražali pripombe tudi na določilo, da je za določena vprašanja pristojen edino le zbor, kar bo povzročalo težave, posebno še, ker je potrebna 50 % udeležba, da zbor lahko sprejema sklepe polnomočno. Tudi glede penalov ene delovne enote drugi, če ne izpolni obvez in ji s tem povzroči škodo, so se nekateri izrazili skeptično. Glede delitve in ugotavljanja dohodka na nivoju delovne enote na podlagi internih prodajnih cen so nekateri menili, da ne bo

dovolj stimulatивно oziroma, da bodo težave, ker bomo morali interne prodajne cene določiti umetno, saj nimamo določenih niti lastnih cen.

Bilo pa je tudi nekaj predlogov kot npr., da je treba bolj podrobno določiti materialne odgovornosti, da postavimo takšne omejitve osebnih dohodkov, ki bodo stimulativni, da določimo razmerje za stalno črpanje oziroma odvajanje sredstev za družbeni standard. Dalje, da za volitve delavskega sveta železarne določimo delegatski sistem, da direktorji sektorjev ne bi mogli biti voljeni

v upravni odbor; da točneje določimo: pravico biti voljen in pravico voliti, da povečamo število članov delavskih svetov delovnih enot, da bi tudi predsedniki delavskih svetov delovnih enot obvezno sodelovali v delavskem svetu železarne in podobno.

Ob koncu razprave je konferenca določila še naslednji program razprav o osnutku statuta:

1. Zbore delovnih enot je treba organizirati do 23. marca.

2. Politični aktiv bo obravnaval pripombe delovnih enot 24. marca.

3. Pripombe na osnutek oziroma predloge za dopolnitve je treba dostaviti sekretarju DS najkasneje do 25. marca.

4. Komisija za izdelavo statuta bo proučila in sestavila prečiščeno besedilo osnutka statuta do 4. aprila.

5. Prečiščeno besedilo bo predloženo centralnemu delavskemu svetu 8. aprila.

Poleg tega je konferenca zadolžila komisije CDS, da osnutek statuta s svojega področja proučijo in prav tako do 25. marca dostavijo svoje pripombe in predloge sekretarju DS.

OSNUTEK STATUTA JE V RAZPRAVI

Komisija za statut je le-tega dala v razpravo zato, da bi člani kolektiva lahko posredovali pripombe na posamezna načela in določila. Toda z dosedanjjo razpravo, predvsem v ekonomskih enotah, ne moremo biti zadovoljni, saj so se EE pri izvedbi razprav pokazale premalo samoiniciativne.

V osnutku statuta je nekaj določil, ki so za naš kolektiv nova in jih moramo zato tehtno pregledati. Mednje prav gotovo spadajo reelekcija — ponovno imenovanje vsega vodstvenega kadra od delovodij navzgor — formiranje disciplinsko-poravnalne komisije v EE ter komisija za sklepanje delovnih razmerij in kadre. Novo v statutu je tudi določilo o formiranju in delitvi dohodka na nivoju delovne enote. Nekatera od teh načel smo sicer obravna-

vali predhodno, prav pa bi bilo, da prispevamo svoje mišljenje prav k vsem določilom, kar je za kolektiv posebno važno. Verjetno so v statutu nekatera načela premalo konkretna ali pa niso taka kot smo pričakovali. Res je sicer, da bomo za posamezna področja na osnovi statuta izdelali posebne pravilnike ali poslovilnike, prav

pa bi bilo, da se že sedaj menimo o tem.

Morda je v statutu premalo nakazana nujnost formiranja obveznih sredstev za objekte družbenega standarda, stanovanja, družbene prehrane itd. Še je čas, da se o vsem tem pomenimo, da bo statut res življenjski in uresničljiv. Zato pozivam vse člane našega kolektiva in ekonomske enote, da v razpravah o osnutku statuta res intenzivno sodelujejo in s svojimi pripombami pomagajo pri njegovi dokončni obdelavi. Miro Feldin

Prihodnji teden remont v valjarni 2400

V ponedeljek, dne 23. marca bodo v valjarni 2400 začeli z rednim letnim remontom vseh naprav. Predvidevajo, da bo remont trajal deset dni. Med drugim bodo obnovili ali popravili naslednje:

— na krožni peči bo treba zamenjati robnike, obnoviti dno in izvršiti celotno prezidavo;

— na razkladalnem vozu Wellman bodo pregledali in popravili elektromotorje ter vse ostale dele, ki spadajo k stroju;

— na progi je potrebna zamenjava nastavne naprave ter letev, valjčnih vstavkov in kazalne naprave za dviganje srednjega valja; na dviznih mizah bodo zamenjali grebenčaste in gladke valjčnice z ležaji in vzdolžnimi gredmi ter letve za usmerjanje pločevine. Potreben je tudi pregled in popravilo vseh elektromotorjev. To velja tudi za zobnike grebenjakov z ležaji. Pregledali bodo glavni motor proge ter ostale naprave v strojnici. Predvideno je popravilo vseh elektrovaljčnic ter prečnega transporta pri normalizirni peči;

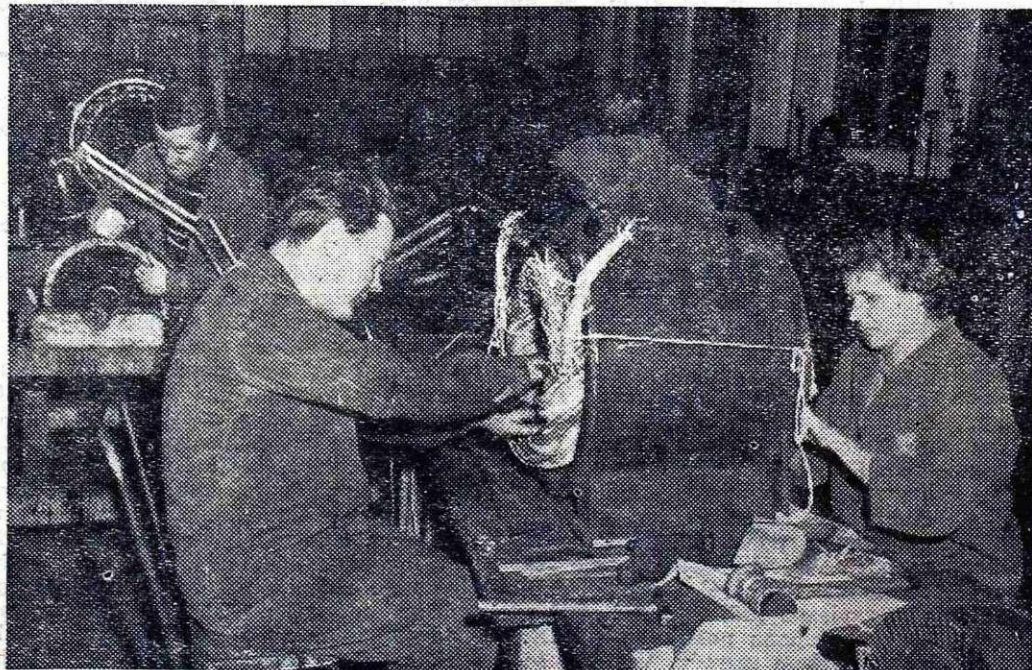
— na ravnalnem stroju MESS bodo zamenjali delovne in oporne valje, mazalni sistem ter daljinska stikala itd.;

— v celoti bo treba obnoviti voz št. 2 s čelnimi škarjami. Pri krožnih škarjah bodo zamenjali leve škarje za odpadke. Zamenjati bo treba kabine pri progi, kjer bodo tudi nameščene vse naprave za merjenje debeline valjane pločevine ter naprave za hlajenje kotlovške pločevine.

ŽELEZAR

JESENICE, 21. MARCA 1964

ŠT. 12/VI.

Navijalnica motorjev na Javorniku. Na 6—7. strani prinašamo reportažo o vzdrževalnih delavcih na Javorniku

Zakaj se „bojimo“ rezerve?

Ko smo sprejeli Pravilnik o delitvi čistega dohodka, katerega namen je urejati politiko delitve čistega dohodka po vnaprej določenih načelih, smo glede osebnih dohodkov sprejeli določeno omejitev, ki je formulirana v čl. 25 omenjenega pravilnika. Ta člen določa, da mora enota, ki doseže v obračunskem mesecu toliko osebnih dohodkov, da presegajo nivo predhodnega leta za več kot 10 %, formirati obvezno rezervo, ki pa jo zopet lahko uporabi, če je kasneje nivo osebnih dohodkov izpod meje 10 %. V praksi pomeni to, da se izplačani osebni dohodek lahko poveča vsako leto za 10 %.

Z uvedbo formiranja osebnega dohodka po enoti izdelka je povečanje osebnega do-

hodka možno samo na dva načina, to je z večjo proizvodnjo na porabljeno uro ali s spremembo cenika, po katerem osebni dohodek izračunamo.

Kakšne so bile torej perspektive in možnosti povečanja osebnega dohodka od leta 1961 dalje, ko smo prvič sprejemali ta načela delitve? Znano je, da smo s produktivnostjo že več let v porastu le za okrog 4 % — če upoštevamo podjetje kot celoto. Druga možnost povečanja osebnih dohodkov je, uporabiti več čistega dohodka za osebne dohodeke, seveda če je toliko čistega dohodka tudi doseženo. Poglejmo torej, kaj smo v teh letih »prigospodarili«, oziroma kakšna je bila delitev prigospodarjenih sredstev:

(v 000 din)	čisti dohodek	za os. dohodke	skladi podjetja	ostale obveze
1. 1961	Din 6,287.776 % 100	5,020.230 79,84	796.583 12,67	470.963 7,49
1. 1962	Din 5,133.166 % 100	5,007.230 97,55	—	125.936 2,45
1. 1963	Din 6,488.257 % 100	5,696.280 87,79	309.339 4,77	482.638 7,44

Če bi bil porast čistega dohodka, iz katerega edino lahko črpamo tudi osebne dohodke, sorazmeren, bi omejitev osebnega dohodka glede izplačila v letu 1963 nastopila za vso železarno nekje pri 6.100 milijonih, kar predstavlja daleč večjo možnost, kot smo jo v stanju ustvariti. Tudi družbeni proporci ne dovoljujejo niti ne predvidevajo večjih »skokov« v osebnih dohodkih. Zakaj torej omejitev?

Omenjeni člen govori o posamezni enoti, ki mora formirati rezervo, če doseže toliko in toliko...! Na prvi pogled izgleda, da pri relativno enakem startu tudi nobena izmed enot normalno ne more dosežati »skokov«, ki bi presegali vsakoletni po-

rast za več kot 10 %. Pa vendar se v praksi dogaja, da posamezna enota v posameznih mesecih to mejo preseže. In to iz različnih vzrokov: dejansko povečana produktivnost (do meje, ki je še ni bilo!!) sprememba proizvodnega procesa, ki jo nismo znali regulirati s korekturo cenika, prelivajoča odprema, doplačila za nazaj in podobno. Ker je posledica navedenih vzrokov zelo nihajoč osebni dohodek, ki mu običajno sledi rezultat v minus, naj bi to vsaj delno ublažila formirana rezerva. Spomnimo se samo letnih mesecev.

Poleg tega je rezerva prenosljiva iz leta v leto in je vprašanje, koliko let bi lahko podjetje kot celota ali posamezna EE vzdržala porast

produktivnosti in s tem osebnih dohodkov za več kot 10 %. Praktično je ta omejitev le prenos in razporeditev izplačila na neko realno ravnotežje.

Medtem ko smo bili pri sprejemanju Pravilnika in s tem tudi čl. 25 zelo ravnodušni in nezainteresirani, smo pri dejanskem izvajanju izredno občutljivi, vedno pa le takrat, kadar pride enota pred dejstvo, da je treba nekaj sredstev odvesti v rezervo. Takrat se začne dokazovanje o neupravičenosti rezerve, o omejevanju iniciativ itd. Ali res ni dinar, ki ga ne moreš danes uporabiti, vreden ničesar? Ali naj še kdo koga prepričuje, da naj nalaga svoje prihranke zato, da jih bo lahko kasneje uporabil, če je vsaka »rezerva« že izgubljen denar? Ker vem, da ima večina posameznikov v lastnem gospodarjenju popolnoma drugačno mnenje, zakaj potem tako nasproto-

vanje, če so v vprašanju naša skupna sredstva? Tako stališče je znak nezaupanja, ki nima mesta, če hočemo biti dejanski samoupravljalci. Edini opravičljiv razlog bi torej ostal v tem, da se realna vrednost dinarja še vedno zmanjšuje in bi danes formirana rezerva pomenila v dolgem času manjšo vrednost. Pri tem nastane vprašanje ali je smiselno tako kritično gledati samo na rezervo, ki je v l. 1963 predstavljala za vso železarno le 0,66 % osebnih dohodkov, ali ni večji problem v tem, da bo npr. decembrski osebni dohodek vreden toliko in toliko manj. Nihče pa se ne vpraša kako preprečiti to.

Poleg načelne ureditve tega vprašanja pa se pojavlja v praksi še vrsta različnih stališč in tolmačenj glede izračuna rezerve, ki se v teku šamega izračuna menjajo, kar ustvarja pri večini mnenje, da se je nekaj »zglihalo«.

Pojavljajo se zagovorniki rezerve in tisti, ki smatrajo, da je rezerva ovira za še uspešnejše delo. Brez dvoma so ob upoštevanju pregovorja »boljši vrabec v roki, kakor golob na strehi« prvi ostali v manjšini, še več, izgleda, da se vsi zaganjamo ob čl. 25, ki ga nekdo »krčevito« brani. Mislim, da je zaključek lahko kaj preprost. Če vsi smatramo, da je čl. 25 ovira in če smo kot samoupravljalci po enotah sposobni prenesti vsa nihanja med meseci in večje razlike med enotami, naj se ukine. Če pa smatramo, da je ob sedanjem stanju bolj imeti nekoliko bolj uravnotežene osebne dohodke in neko sigurnost za slabe mesece, potem pa ob pravilnem tolmačenju in izračunu omenjeni člen še ni nikakršna ovira.

Vsekakor bo odločitev glede tega spričevalo naše samoupravljaljske zrelosti. SM

Pred letošnjo sezono dopustov in oddihov

Zasedala je stalna konferenca za oddih in rekreacijo

V torek je stalna konferenca za oddih in rekreacijo pri republiškem svetu sindikatov SRS razpravljala o pripravi na bližnjo počitniško sezono. Na konferenci je bil poudarjen smoter rekreacije na sploh in s tem v zvezi tudi počitniški turizem kot ena izmed oblik rekreacije.

Poudarjeno je bilo, da ima skrajšan delovni teden za cilj prav to, da omogočimo delovnemu človeku več prostega časa in s tem rekreacijsko aktivnost, za katero se odloči sam po lastni presoji in nagnjenju. Zavedati se moramo, da imamo opraviti s svobodnim človekom, ki mu ne moremo predpiso-

vati, kam naj gre na dopust. Zato moramo vsakomur omogočiti primeren regres, ki ga bo lahko izbral ne glede na vrsto in kraj oddiha, ki si ga je izbral. Ljudje naj gredo na dopust, kamor si želijo, odločijo naj se svobodno po svojem preudarku. Družba je zainteresirana, da se ljudje spočijejo in vrnejo z dopusta domov zadovoljni. Zato bi bilo zelo nepravilno, če bi jih z regresom vezali stalno na isti počitniški dom in kraj.

Prav zato, da bi se za letošnjo sezono počitniškega turizma pripravili še bolj organizirano, je stalna konferenca za rekreacijo razpravljala: o enotnosti poslovanja,

o integraciji počitniških domov, njihovi funkcionalni izkoriščenosti, o stalnejšem planiranju dopustov v delovnih organizacijah, ki naj bi bilo vsako leto zaključeno do konca marca, o formiranju oziroma načinu regresiranja skladno s sposobnostjo delovnih organizacij preko vsega leta, o informacijski službi, o odnosih med investitorji počitniških domov in komunami itd.

Podobni posveti so zelo koristna izmenjava mnenj, posebno sedaj, ko si prizadevamo, da bi delovnemu človeku čim bolj približali rekreacijo.

V. K.

Nekaj misli k tezam za novi pokojninski sistem

Dejstvo je, da so teze v razpravi in da se o njih piše in se je pisalo v dnevnem časopisju na široko. Brali smo že mnogo umestnih predlogov, bili so pa taki, ki so naše upokojece samo »begali«, da ne rečem, zlonamerno zapeljevali. Vsak vidi samo sebe, ne uspe mu pa, da bi pogledal zadevo širše in tako kot je. Res je, da so sedanje nizke pokojnine starih upokojencev nevzdržne in za sedanje draginjo nemogoče in nerealne. Prišli smo celo tako daleč, da smo morali za nekatere naše člane, ki se s svojimi nizkimi prejemki res ne morejo preživljati, morali prositi za dodatno podporo na socialnem varstvu, pri tukajšnji ob-

činski skupščini. Nobena skrivnost ni več ugotovitev Zveznega statističnega urada, da od 673.199 upokojencev, kolikor nas je v Jugoslaviji, prejema 54,1 % le-teh, pokojnino do 10.000 mesečno. V naši republiki pa od vseh slovenskih upokojencev prejema 34,73 % izpod 13.000 din pokojnine, 66,67 % pa prejema pokojnino izpod 20.000 din mesečno. Po podatkih iz letnega poročila Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Jesenice za leto 1963, je med drugimi zapisano tudi tole: 272 upokojencev prejema pokojnino po IX. pokojninskem razredu. Vprašati se moramo, kdo so ti upokojenci? To so bivši kvalificirani delavci,

nekadaj jedro kvalificirane delovne sile v železarni, danes so pa stari upokojenci, zato prejemajo z vsemi dodatki 19.199 din mesečno pokojnine. Smelo trdimo, da je še nad 75 % teh ljudi poročenih in če delimo gornji znesek na moža in ženo, tedaj dobimo 9.600 din na osebo. Socialno varstvo mestne občine Jesenice, pa daje svojim varovancem po 10.000 din mesečne podpore. Torej ta delavec, ki je skoraj 40 let garal pri najtežjih delih, prejema danes manj, kakor socialni podpiranec. To so resnične, a žal strašne številke! Gledajoč ta dejstva, je naše izhodišče za predloge za odpravo tega težkega stanja naših upokojencev, ki pa morajo biti seveda realni in v okviru naše zmogljivosti našega narodnega dohodka. Gledanje na višje pokojnine novih upokojencev, tudi te težko dohajajo nenehni porast dviga življenjskih stroškov, nas ne bo nikamor pripeljalo, am-

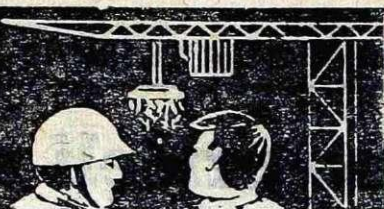
pak nenehno nakazovanje in dokazovanje, da imamo mi premalo in da zato upravičeno terjamo izenačenje, to je za enako delo, enako plačilo. Ne smemo biti celo življenje kaznovani zato, če smo se deset ali petnajst let prej rodili. Saj smo zato prej začeli delati in to prav gotovo še pod težjimi delovnimi pogoji kot naši zanamci. Zato je ta naša zahteva po izenačevanju še toliko bolj upravičljiva.

O tezah razpravljajo vsi republiški organi: svet za delo, svet za socialno varstvo, republ. sindikati, republiški zavod za socialno zavarovanje, ki je že izdelal nekaj predračunov po tezah, Izvršni svet SRS je že večkrat razpravljal o tem in tudi naš upokoješki republiški organ je že dvakrat razpravljal in proučeval razne predloge.

Kaj pa jeseniško društvo upokojencev?

Imeli smo priliko, da smo iznesli svoje predloge tako občinskemu

Nesreče

STROJNO ENERGETSKI OBRATI MEHANIČNE DELAVNICE

Albinu Hribarju, ključavničarju v predelovalnih obratih, je na poti iz delavnice do Siemens stroja padel v levo oko tujek. Vzrok: prašno ozračje. Adolf Šulin, kovač v kovačnici, si je pri brušenju sekača na brusilnem stroju obru-

sil tudi palec leve roke. Vzrok: nepravilno nastavljen brusilna opora.

PROMET

Matevž Hafner, strugar v kurilnici, je vstavljaj v stroj težak kos železa. Ko mu je zdrsnil iz rok, mu je poškodoval sredinec leve roke. Vzrok: nevarno delo in naglica pri delu.

Julijan Cvek, premikač, je iz skladišča premoga stopil v nezavarovano odprtino in si pri tem izvinil desno nogo v gležnju. Vzrok: slabo označeni prehodi in naglica.

Salko Grgič, progovni delavec na progi, si je pri nakladanju težke železne plošče poškodoval palec desne roke. Vzrok: nevarno delo in naglica pri delu.

Dušanu Brajiču, progovnemu delavcu na progi, je pri podvijanju pragov odletel delec kamna v desno oko. Vzrok: krhek material.

VALJARNE JAVORNIK I

Albinu Gorenjcu, dvigalcu na lahki progi, je pri dvigalju valjanca potegnili dvigalni drog med valje. Ponesrečenec je dobil udarec na levo stran dimelj. Vzrok: nespretnost.

JEKLOVLEK

Marjeta Jelševar, preglednik jekla, se je pri spuščanju podmazanih jeklenih palic z ostrimi robovi urezala na sredinec leve roke. Do nesreče je prišlo zaradi težkih palic, ki jih morajo ročno prenašati.

Karl Vrtačnik, lužilec jekla, je prevažal jeklene palice z vozičkom k ravnalnemu stroju. Voziček je zadel ob rob obračalne plošče, palice so zdrknile naprej in poškodovale ponesrečencu nogo. Vzrok: zastarel obrat in naprave.

STRUGAR VALJEV

Marjan Udir, strugar, je pomagal ključavničarju pri popravilu supporta. Zagodka mu je zdrsnila iz rok in mu poškodovala kazalec na levi roki.

Peter Gogala, rezkalec valjev, je pri razdiranju stroja stopil nazaj na nižjo stopnico in se pri tem udaril na nogo.

Ali 25. člen pravilnika o delitvi čistega dohodka ni več vzpodbuden?

V veljavnem pravilniku o delitvi čistega dohodka določa 25. člen:

S sklepom zbora EE ali organa, ki v primeru nesklepčnosti zbora prevzame njegove pravice, lahko EE del sredstev, namenjenih za osebne dohodke, razporedi na neobvezne sklade enote, ali jih zadrži kot rezervna sredstva osebnih dohodkov. Tako razporeditev pa je EE dolžna napraviti, kadar je raven osebnih dohodkov presežena za več kot 10 % v primerjavi z osebnim dohodkom preteklega obdobja. Primerjamo povprečni netto osebni dohodek v EE na eno učinkovito oziroma plačano uro.

Taka določitev v tem členu preteklega leta. Zato so morale biti nujna takrat, ko smo rale EE odvesti ta sredstva v leta 1961 decentralizirali našo svoj lasten rezervni sklad za železarno in prenesli delitev osebnih dohodkov. Ta sredstva osebnih dohodkov na EE, so od EE in jih lahko po sedanjem pravilniku uporabijo takrat, ko ne dosežejo 10 % povprečja EE, v kateri pa EE niso zmožni izvesti proizvodnje (na primer remont, redukcije), da bi obdržali raven osebnih dohodkov preteklih mesecev.

V nekaterih EE bo taka določitev v členu 25 imela za posledico zniževanje proizvodnje, kar pa vsekakor ni je proizvajanja bomo tudi v prav in nam torej to dokazujemo težko popolnoma izenačili, ker so le-ti odvisni od celotne vrste vplivov, vzrokov, procesov itd.

Zdaj pa po preteku dobrih dveh let, ko so se razmere v našem kolektivu že dokaj spremenile, tako z uvedbo raznih dodatnih oblik stimulacije (povečanje cenika za izpolnjevanje operativnega plana nad 85 %), z zasledovanjem stroškov proizvodnje, s popravkom nekaterih cenikov in startnih osnov, pa se zmeraj bolj izenačujejo proizvodni pogoji v EE. Zato postaja ta člen pravilnika zmeraj manj instrument medsebojnih proizvodnih odnosov.

Nasprotno za proizvodnje postaja nestimulativna, ker plafonira oziroma ne dovoljuje izplačevanja osebnih dohodkov skladno z doseženimi rezultati dela. Nekateri EE so v februarju zelo dobro delale in dosegle visoko proizvodnjo, s tem pa tudi ustvarile veliko dohodka, da bi njegovo polno izplačilo prekoračilo 10 % mejo povečanja osebnih dohodkov.

Prav bi bilo, da določila 25. člena pravilnika o delitvi čistega dohodka temeljito analiziramo in najdemo rešitev, ki bo stimulaturna in ne bo zavirala proizvodnje. Rešitev je vsekakor več, vendar smatram, da bi morali določiti 25. člena postaviti tako, da se v EE osebni dohodki gibljejo skladno z doseženimi rezultati proizvodnje in produktivnostjo dela in v tem ne bi postavljali nobenih omejitev, seveda skladno z merili. Da bi ustvarili določena sredstva za mesec, ko so rezultati proizvodnje slabši, pa bi določili 25. člena postaviti tako, da se v EE osebni dohodki gibljejo skladno z doseženimi rezultati proizvodnje in produktivnostjo dela in v tem ne bi postavljali nobenih omejitev, seveda skladno z merili. Sprememba 25. člena pravilnika o delitvi čistega dohodka je v prid proizvodnje nujna in vredna pozornosti. Feldin

Prejeli smo...

O BONIH ZA MALICE

Tovariš urednik! Na oglasnih deskah in v »Železarni« je bilo objavljeno, kako je z delitvijo bonov za malice, toda nikjer ne piše, ali je delavec, ki dela 12 ur dnevno, torej nadure, upravičen do teh bonov tudi

za nadure. Ne bi spraševal, če ne bi sam delal v preteklem mesecu 10 dni po 12 ur dnevno in če ne bi na lastne oči videl, da so delavci, ki so delali z menoj na istem delovnem mestu in pod istimi pogoji, prejeli za opravljene ure in nadure ustrezno število bonov, kar je tudi povsem pravilno. Zanima me le, zakaj jih nismo dobili tudi v našem obratu, saj je vsa razlika le v tem, da spadamo pod drug obrat. Ker menim, da veljajo določila o delitvi bonov za vse obrate in oddelke enako, sem se obrnil na personalno službenko našega obrata za pojasnila. Pokazala mi je okrožnico in pojasnila, da je ona ravnala pravilno. Zato prosim sedaj vas, tov. urednik, da mi javno ali v pismu pojasnite, kako so mogoče take razlike oziroma tako različna tolmačenja navodil. Zdi se mi, da nekaj ni v redu, vendar s tem ne mislim nikogar dolžiti. Za odgovor in pojasnilo se Vam lepó zahvaljujem.

Jože Jakelj
gradbeni oddelek

Dragi sodelavci!

Ves kolektiv, posebno pa še sodelavce iz mehanične delavnice, toplo pozdravljam z željo, da bi dosegli še večje delovne uspehe. Želim, da bi valjarne na Belškem polju čimprej začele obratovati in tako pripomogle k še večjim uspehom kolektiva in k dvigu življenjskega standarda našega delovnega človeka. Se enkrat vsem iskrene pozdrave iz tople Dalmacije. Vaš nekdanji sodelavec

Tone Marčič
V. P. 2870/14
Sinj — Dalmacija

POPRAVEK

V predzadnji številki se nam je pri članku »Mi in oni« vrnila neljuba tiskovna pomota in bi moralo biti pravilno napisano »1963 in potem« in ne 1953.

Op. ur.: Pismo objavljamo z namenom, da bo že v prihodnji številki dobil pojasnilo od za to pristojne službe ali posameznika.

sindikalnemu svetu na Jesenicah, kakor tudi republišnemu okrajnemu svetu v Ljubljani.

Kaj predlagamo?

Odločno ugovarjamo že ustaljeni praksi v pokojninskem sistemu, da novi zakon zmanjšuje ali celo ukinja že pridobljene pravice iz prejšnjega zakona.

Izenačenje pokojnin. Pravimo: predložene teze ne dajejo jamstva, da bi se pokojnine izenačile ali približno izravnale. Zato je nujno, da so vsi upokojeanci, ki so bili upokojeni pred 1. 1. 1958, najprej prevedeni v odgovarjajoče pokojninske razrede novih upokojeencev, pri čemer naj se upošteva še gospodarska panoga, v kateri je delal upokojenec. Šele po tej razvrstitvi starih upokojeencev v nove pokojninske razrede, naj bi valorizirali osebni dohodek na podlagi povprečnega osebnega dohodka iz leta 1964. Predvidba na ta način bi bila najpravičnejša za stare upokojeence.

za službo socialnega zavarovanja, pa najcenejša. Edino s tako prevedbo bi dosegli vsaj približno izenačitev starih in novih upokojeencev.

Delovni staž. Za upokojeence, invalidske ali starostne, upokojene pred uveljavitvijo novega pokojninskega zakona, je delovni staž 35 delovnih let, oziroma 30 delovnih let za žene, enak kakor je pri novih za 40 let, oziroma za žene 35 let. Izračun, pokaže, da je 35 let po 8 ur, prav toliko kakor 40 let po 7 ur. Isto velja za žene.

V težah je predvideno kako naj bi, po uveljavitvi novega pokojninskega sistema, prilagajali pokojnine gibanju življenjskih stroškov. Odločno zahtevamo, da pokojnine v bodoče prilagajamo gibanju osebnih dohodkov, ker bi po gornji, prvi alternativni bili v nevarnosti, da prej ali slej zaidemo spet v iste anomalije v pokojninskem sistemu, kakor jih imamo danes.

Zahtevamo še, da novi pokojninski zakon pooblašča republike, da vsaka za sebe rešuje vprašanja, kot so gibanje življenjskih stroškov, zaščitnih dodatkov, določitev minimalnih pokojnin, najvišjih pokojnin itd. To pa zato, ker so v vsaki republiki tudi drugačni življenjski pogoji in ker bodo tudi republike same morale skrbeti za zbiranje sredstev in njih riziko v pokojninskem sistemu.

Do uveljavitve novega pokojninskega zakona je treba takoj, z veljavnostjo od 1. 1. 1964 dalje, vsak mesec povečati draginjski dohodek, ker je tudi draginja vsak dan večja.

In končno še, čas, ki ga je zavarovanec prebil na odsluženju kadrovskega roka, se mu šteje v delovno dobo, kot bi bil na delu.

To so v glavnem naše zahteve in jih navajam zato, da bodo naši člani iz njih lahko uvideli, da Društvo upokojeencev skrbi za svo-

je člane in uveljavlja in nakazuje njih težnje, kjer mu je zato le dana prilika.

Povem naj še to, da nam je po najnovejših zagotovilih sporočeno, da lahko pričakujemo, da bo Zvezna skupščina sprejela tozadevni odlok sredi aprila in da bo sledilo izplačilo, verjetno že za maj. Ni pa še odločitve, ali naj bi ta dodatek izplačali po regresivni lestvici, ali v določenem znesku vsakomur enako. Mi predlagamo regresivno lestvico. Tudi še ni odločeno, ali naj bi to izplačevali mesečno, ali za tri mesece naprej, kakor smo že svoj čas imeli nekaj podobnega. Na vsak način pa bo izplačilo od 1. 1. 1964. Sredstva za to so v naši republiki že zagotovljena. Tako zadnje zatrditve.

Koliko pa bodo upoštevani ostali naši predlogi, ni to odvisno samo od nas, ampak od federacije.

Fr. Toman

Tudi v martinarni smo pričeli z rekonstrukcijo

Poleg že začelih gradbenih del na novi električni peč predvideva rekonstrukcija martinarne tudi uvedbo modernejšega načina vlivanja jekla.

V splošnem so v metalurgiji do sedaj poznani trije načini vlivanja pomirjenega kot nepomirjenega jekla:

1. Sifonsko vlivanje jekla preko lijaka v fiksno postavljene kokile (sedanji način vlivanja v naši martinarni).
2. Vlivanje jekla od vrha v prevozne kokile.
3. Kontinuirano vlivanje jekla.

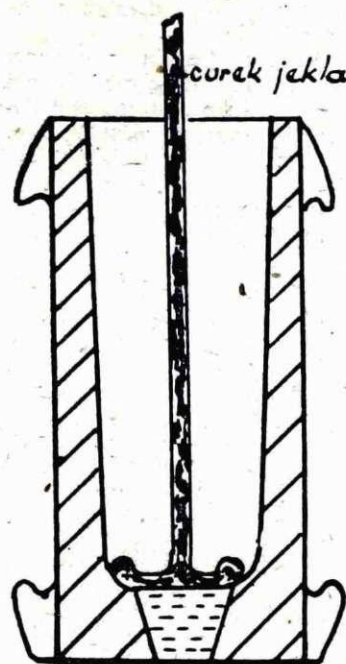
Ker je v rekonstrukciji naše martinarne predvideno vlivanje pomirjenega kot nepomirjenega jekla od vrha v prevozne kokile bramskega ali kvadratnega formata (8 in 5 ton), želimo navesti nekaj osnovnih smernic tehnologije tega načina vlivanja.

Poznani so trije načini vlivanja jekla od vrha v prevozne kokile:

- a) vlivanje pomirjenega jekla od vrha preko vmesnega žlebu — ponovce v prevozne kokile,
- b) vlivanje pomirjenega jekla od vrha neposredno iz ponovce v prevozne kokile,
- c) vlivanje nepomirjenega jekla od vrha neposredno iz ponovce v prevozne kokile.

Preko vmesnega žlebu — ponovce vlivamo od vrha v prevozne kokile predvsem boljše kvalitete jekla kot: jeklo za kotlovsko pločevino, dinamo pločevino, manganovo jeklo, silicijevo jeklo. Vmesni žleb — ponovca (glej sliko 1) je okroglega ali oval-

Med vlivanjem pod to naravno pripeljemo voz s kokilami, ki so lahko postavljene v eni ali dveh vrstah. Vlivamo po dve in dve kokili s tem, da premikamo voz s kokilami. Za vlivanje različnih pomirjenih kvalitetnih jekel uporabljamo kokile z odprtino v dnu (glej sliko 3).

slika 3

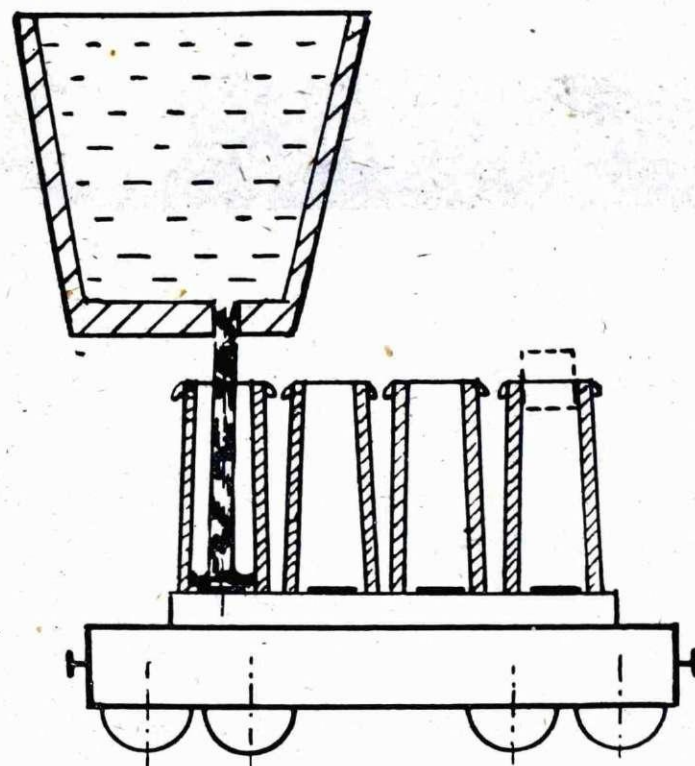
Te morajo biti dobro obdelane, prav tako podložne plošče, na katerih stojijo, tako da je tesnenje čim boljše. Pri vlivanju od vrha v takšne prevozne kokile vložimo v spodnji del kokile tako imenovani »vložek«, ki preprečuje pljuskanje, brizganje jekla na dnu kokile. Pljuskanje, brizganje jekla na dnu kokile preprečimo tudi s tem, da namestimo v spodnji del kokile ob notranjo steno lepenco. Pri tem moramo paziti, da je curek jekla v središču preseka kokile, tako da ne pride do slabih površin zaradi neenakomernosti vlivanja. Da dosežemo pravilno hitrost vlivanja, mora biti temperatura jekla pri vlivanju $1595^{\circ}\text{C} - 1600^{\circ}\text{C} + k$ (k = temperaturni popravek). Kot je bilo že omenjeno, lahko vlivamo preko vmesnega žlebu z dvema ali štirimi izlivki, katerih premer znaša 35 mm, pri uporabi 4 izlivkov 30 mm; pri tem je premer izlivka livne ponovce 45 mm.

V naši martinarni bomo uporabljali drugi način vlivanja pomirjenega kot nepomirjenega jekla, to je vlivanje od vrha neposredno iz ponovce v prevozne 8 in 5-tonske kokile. Pri tem vlivanju odpade vmesni žleb. Uporabljamo pa lahko normalno ali obratno konične kokile z jalovimi glavami so fiksirane na vozovih tako, da so na podložnih ploščah čepi, ki omogočajo stabilnost kokil, ali pa so v podložnih plo-

ščah utori, v katere namestimo kokile. Prednost tega načina vlivanja je v tem, ker je šarža razmeroma hitro odlična. Ker ni vmesne ponovce — žlebu, je treba paziti na začetno hitrost vlivanja, to je na začetno odpiranje. Za različne kvalitete pomirjenih jekel uporabljamo izlivke z različnim premerom, od okrog

40 do 90 mm. Izlivki so iz magnezitnega, proti ognju odpornega materiala, čepi pa šamotni.

Podobno poteka vlivanje nepomirjenih jekel od vrha v prevozne kokile. To kvalitetno jeklo vlivamo v normalno konične kokile neposredno iz ponovce, brez vmesnega žlebu (glej sliko 4). Normalno

slika 4

konične kokile so postavljene v eni ali dveh vrstah na lito-železnih ploščah, ki so na vozovih. Da je tesnenje čim boljše, morajo biti plošče kot kokile dobro površinsko obdelane. V dnu kokil je položena jeklena pločevina, ki preprečuje pljuskanje, brizganje jekla, opravlja funkcijo ublaževalca, preprečuje v prvih trenutkih vlivanja premočno valovanje jekla. Ker je pri vlivanju od vrha važno, da je curek dobro centriran, je pri omenjenem delu pomemben činitelj vožnja livnega žerjava. Če s hitro vožnjo dobro centriramo curek jekla, ne pride do opljuskanja ingotov. Čas vlivanja nepomirjenega jekla je nemerno hitrejši kot pri vlivanju pomirjenih jekel. Pri uporabi izlivka premera 50 mm je čas vlivanja nepomirjenega jekla v prevozne kokile od 1 do 1,2 minute. To se pravi, da bi vlivali 80-tonsko šaržo pri uporabi 8-tonskih kokil okrog 10 do 15 minut.

Glede kvalitete od vrha odlitnega jekla bi pripomnil naslednje. Do razpokanja in opljuskanja mest na ingotih ne pride v primeru, če imamo čim večji premer izlivka, 70 do 80 mm, ob pravilni hitrosti vlivanja in sicer zaradi tega, ker začetna talina ob steni kokile nima dovolj časa (zaradi velike hitrosti vlivanja in velikega premera izlivka), da bi se lokalno str-

jevala, ampak se zaradi povečane hitrosti vlivanja sprosti. Tako praktično poteka sam proces strjevanja enako kot pri jeklu, vlitom na klasičen — sifonski način. Temperatura jekla pri vlivanju zgoraj omenjenih kvalitet je med 1580°C do $1600^{\circ}\text{C} + k$.

Ob koncu bi omenil še prednosti vlivanja od vrha pred klasičnim sifonskim vlivanjem:

— vlivamo v prevozne kokile, ki jih takoj odpeljemo v valjarno. Prihranimo na kalorijah;

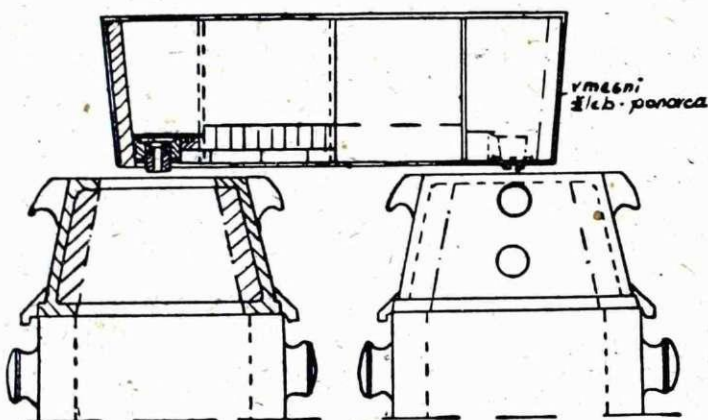
— oba formata kokil, 5 in 8 ton, bomo vlivali z vrha, kar povečuje vzdržnost kokil;

— z nižjo temperaturo izdelave kvalitet jekla dosežemo boljšo vzdržnost SM peči;

— omenjene prevozne kokile lahko pripravimo na hladnem prostoru, izven livnega prostora. Pogoje dela pri tem zaposlenim ljudem zelo izboljšamo.

Na koncu naj omenim še tretji način vlivanja jekla, to je kontinuirno vlivanje. Uvajanje tega načina vlivanja jekla je prav tako predvideno v daljnji perspektivi naše martinarne.

Inž. Karel Ravnik

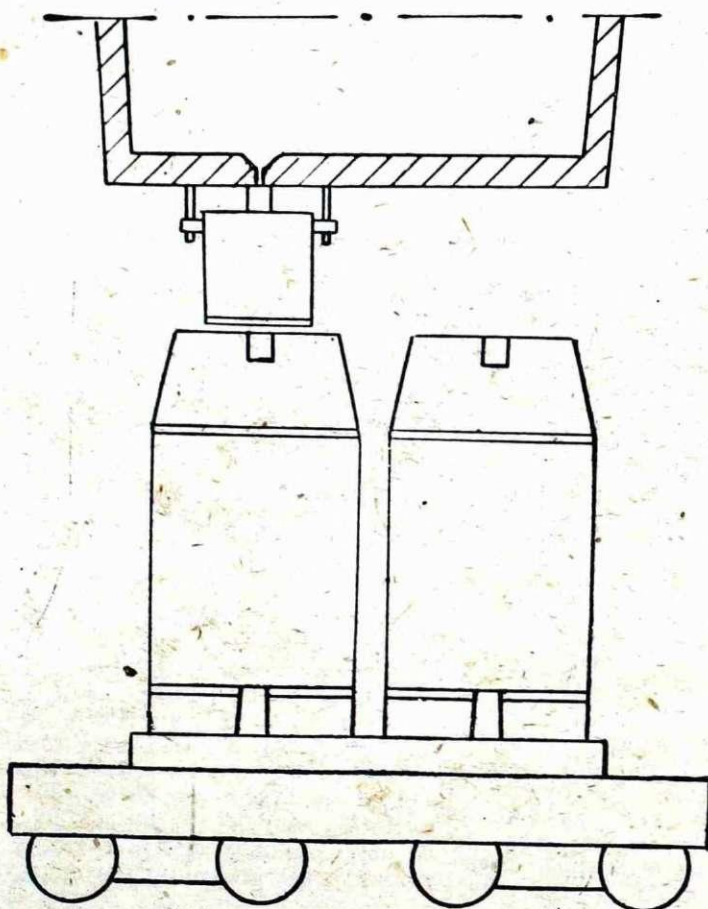

slika 1

nega preseka, izidan s šamotno opeko. Zmogljivost žlebu znaša 20 do 30 ton. V dnu sta 2 ali 4 magnezitni izlivki, zgornji del pa je pokrit z obzidanim pokrovom, tako da ne pride do prevelikega

padca temperature jekla, ki je v njem.

Ta naprava lahko stoji samostojno v livni jami, ločeno od ponovce, ali pa je pritrjena na dnu livne ponovce (glej sliko 2).

slika 2

MAREC —

mesec poklicnega usmerjanja mladine

Izbira poklica ni lahka stvar. Marsikomu je zagrenila življenje prehitra in premalo premišljena poklicna odločitev. Nasprotno pa v življenju srečamo ljudi, ki so vedno dobre volje. Ob srečanju z njimi spoznamo, da so zadovoljni in srečni s svojim poklicnim področjem dela.

No, tu ne gre, da bi se globlje spuščali v vsa ta vprašanja. Gre pa za srečo in zadovoljstvo mladih ljudi, ki se v svojem 15. letu starosti znajdejo pred življenjsko pomembno odločitvijo — izbiro poklica. Dandanes je ta odločitev za večino mladih ljudi še težja. To je tudi povsem razumljivo. Razvoj tehnike, proizvodnje materialnih dobrin ter civilizacije nasploh, je zelo hiter in s tem vedno večja tudi delitev dela. Ta razvejanost delitve dela pa poraja nove in nove poklice. Danes je v svetu priznanih že preko 27.000 poklicev. Tudi v Jugoslaviji je uradno priznanih preko 8700 poklicev. Te podatke smo navedli iz razloga, da ne gre za golo fraziranje, kadar govorimo o svetu poklicev. Narobe, lažje bomo razumeli mlade ljudi, ki jim morda očitamo, da pri izbiri poklica preveč kolebajo, spreminjajo poklicne odločitve in so še navsezadnje v dilemi — kam?

Danes mlad človek pri izbiri poklica ali nadaljnje šolanja ni prepusten samemu sebi. Tu so starši, ki prvi svetujejo in pomagajo svojemu otroku, da bo v življenju srečen in zadovoljen. Vpliv staršev je pogosto najbolj odločilen. Je pa za otroka lahko tudi negativen, če ga starši silijo v poklic ali nadaljnje šolanje, ne da bi upoštevali njegove sposobnosti, nagnjenja in veselje. Pri tem nekateri starši hudo grešijo. So primeri, da starši ne soglašajo z otrokovo odločitvijo. Prav gotovo ni prav, če se v takih primerih starši poslužijo zvijače in otroku vsilijo poklic ter ga navidezno pridobijo s tem, da mu kupijo neko vabljivo darilo.

Otrok naj si poklic izbere sam. Pri tem naj mu starši, šola in poklicna svetovalna služba le pomagajo.

Pred tremi leti je neka učenka med drugim napisala: »Poskušala sem napeljati pogovor o poklicu z bratom, toda ta je dejal, da se za »babje« poklice ne zanima. Žalostna sem se zatekla k bčetu in mu potožila, da mi nihče v družini ne zna svetovati pravega poklica. Oče je kratek hip pomislil, nato pa dejal, naj grem tja, kani si najbolj želim. Oče mi je prav svetoval, čeprav mi ni navedel nobenega določilnega poklica.«

Znani pedagog Janez Svoltak pa je v sestavku »Srečanje z nekdanjimi učenkami in učenci«, napisal tudi tole: Kadar pozneje kdaj srečam oga od njih, me vselej živo anima, kako si postiljajo v življenju, kako uspevajo v

šoli ali v poklicu. Navsezadnje sem jim tedaj, v tistih kritičnih trenutkih, ko so se znašli na razpotju, rekel svoj »da, dobro si izbral« ali pa »raje nikar — morda bi postal to ali ono«. Vesel sem, kadar se sami oglašijo; mnogi od tistih, ki so s svojo izbiro zadeli v črno, pridejo svoje zadovoljstvo deliti z menoj. Hvaležen sem jim za te obiske, ker me potrjujejo v prepričanju, da je poklicno prosvetljevanje ena izmed pglavitnih nalog osnovne šole.

V zadnjih letih vedno več otrok in staršev išče strokovno pomoč in nasvet pri izbiri poklica na poklicni svetovalnici. V letu 1962 je iskalo 176, v letu 1963 pa že 299 otrok in staršev nasveta in pomoči na navedeni službi. Izbira poklica ima vedno večji pomen, ustrezna služba pa dokazuje upravičenost obstoja in delovanja, skratka, družbeno priznanje. Služba Poklicne svetovalnice, ki deluje v okviru Zavoda za zaposlovanje delavcev na Jesenicah, je lani posredovala osnovnim šolam 19 diafilmov in tri ozkometražne filme o poklicih, organizirala 22 predavanj za učence, 12 za starše in 12 predavanj za prosvetne delavce. V uk poklica je bilo napotenih 194 učencev, v razne srednje šole 171 učencev in v višje in visoke šole 37 dijakov.

Ko razpredamo misli in ideje o poklicnem usmerjanju ter o nekaterih doseženih rezultatih, še ne moremo reči, da je ta dejavnost že postala kompleksen in v osnovi temelj dolgoročne kadrovske politike. Vse preveč je še odmaknjena od delovnih organizacij, razen nekaj izjem. V praksi se drže preživele in današnjim družbenim odnosom neprimerne metode sprejemanja novih vajencev v uk poklica. Po končanem šolskem letu, bremo v izložbenem oknu sredi Jesenic oglas: SPREJMEMO VAJENKO.

Ali ne bi bilo pametneje, če bi delovna organizacija iskala vajenke na Zavodu za zaposlovanje delavcev, ki ima pregled kandidat in svetovanih za poklic trgovske vajenke — prodajalke. Tako pa izgleda, da nekaterim ljudem godi, če se starši in dekleta obračajo nanje z molodovanjem in se končno nekoga usmiliijo.

Poklicno usmerjanje mladine je ostalo doslej na torišču osnovne šole ter gimnazije. Še skoraj povsem neznan je to področje v delovnih organizacijah.

V delavnicah poklicne šole ŽIC izdelujejo tu di nekatere dele za nove valjarne na Belškem polju. To delo so delavnice dobile na osnovi natečaja kot najboljši ponudnik. Čeprav delajo pri tem delu v glavnem učenci iz I. letnika, so izdelki solidni in naročnik zadovoljen. Predvsem pa je važno tudi to, da so izdelali naročilo pred rokom. Oba primera sta veren dokaz, da bodo absolventi poklicne šole strokovnjaki svojega poklica, saj že med učenjem izdelujejo izdelke, ki so sicer delo kvalificiranih delavcev.

Na območju naše občine se letno vključi v delo 2200 do 2400 novih delavcev vseh kategorij, največ nekvalificiranih, med njimi mnogo mladih delavcev. Nove delavce razporejamo nominalno in kot kontigent (potrebnega?) živega dela. Pri takem načinu vključevanja novih delavcev, je razumljivo, da so abstrahirane sposobnosti, nagnjenja in veselje do določenih delovnih opravil, le v izjemnih primerih se zgodi, da smo imeli srečno roko, kot temu pravimo.

Treba bo odločilnih in korenitih premikov. To bomo dosegli, če bomo izhajali iz spoznanja, da je poklicno usmerjanje v delovnih organizacijah pomembna komponenta kadrovske politike in zlasti komplementarna komponenta postopka pri sprejemanju novih delavcev. Prizadevanja in orientacija v tej smeri nam lahko v mnogo-

čem koristijo v politiki racionalnega zaposlovanja, hitrejšem vraščanju in adaptiranju kadrov na delovno mesto. In ne nazadnje tudi v porastu produktivnosti dela, kvaliteti dela in proizvodov ter v zmanjšanju nesreč pri delu. To so pomembni faktorji, ki v seštevku močno vplivajo na poslovni uspeh delovne organizacije.

S široko aktivizacijo se poklicno usmerjanje mladine in odraslih mora razviti v družbeno aktivnost najširšega pomena. Polna uve-

ljavitev in učinkovitost poklicnega usmerjanja, preverjenega v praksi, nam bo izgladil sistem uspešne in koristne kadrovske politike.

Mesec poklicnega usmerjanja mladine ni kampanjska akcija, temveč impulz za smotrnost in intenzivnost, za celovitejšo in kontinuirano dejavnost poklicnega usmerjanja nasploh.

Dosedanji zadrevni rezultati so pokazali, da imamo ugodne obete tudi v prihodnje ob pogojih širše asociacije zainteresiranih faktorjev. Vibr

Pevci iz Zasipa na Hrušici

Gostovanje moškega pevskega zbora iz Zasipa na Hrušici, ki je bilo v soboto, 14. marca, bi lahko dvojno ocenjevali. Prvič je bil vsak gledalec presenečen nad izredno dobrim programom ter kvalitetnim izvajanjem. Kar

so pokazali, dokazuje, da so sigurno najboljši moški pevski zbor, kar jih je v naši in sosedni občini. To so skromni fantje, ki še vedno z velikim idealom pojejo ter dosegaio uspehe kljub težavam, ki jih spremljajo pri njihovem delu.

Ta zbor pa ni bil deležen prave pozornosti prav na Hrušici, kar dokazuje slabo zasedena dvorana. Še bolj pa zbode rednega obiskovalca prireditve na Hrušici, da upravni odbor Svobode ni pokazal nobenega pravega zanimanja, saj nihče koncerta ni obiskal, nihče ni nagovoril gostov ali jim podaril vsaj šopek cvetja, kar je bilo do pred kratkim na Hrušici zelo lepo priznanje za vse nastopajoče. Vsakomur je jasno, če ljudje, ki vodijo kulturno življenje na vasi, nimajo zanimanja za take prireditve, kaj lahko še pričakujemo od ostalih državljanov.

Obisk zasipških pevcev je bil dostojen kulturni dogodek, ki je brez dvoma zaslužil več pozornosti nas vseh, posebno pa članov Svobode, ki naj bi z obiskom dokazali, da so prebivalci Hrušice še vedno vneti kulturni delavci, oziroma še bolj, odkar imajo tudi primerne prostore.

Učenci, dijaki, starši!

Izbira poklica je važna in težka življenjska odločitev. Poklic usmerja pot, ki jo hodimo vse življenje.

Če si boš pravilno izbral poklic, potem boš zadovoljen in nobeno delo ti ne bo pretežko.

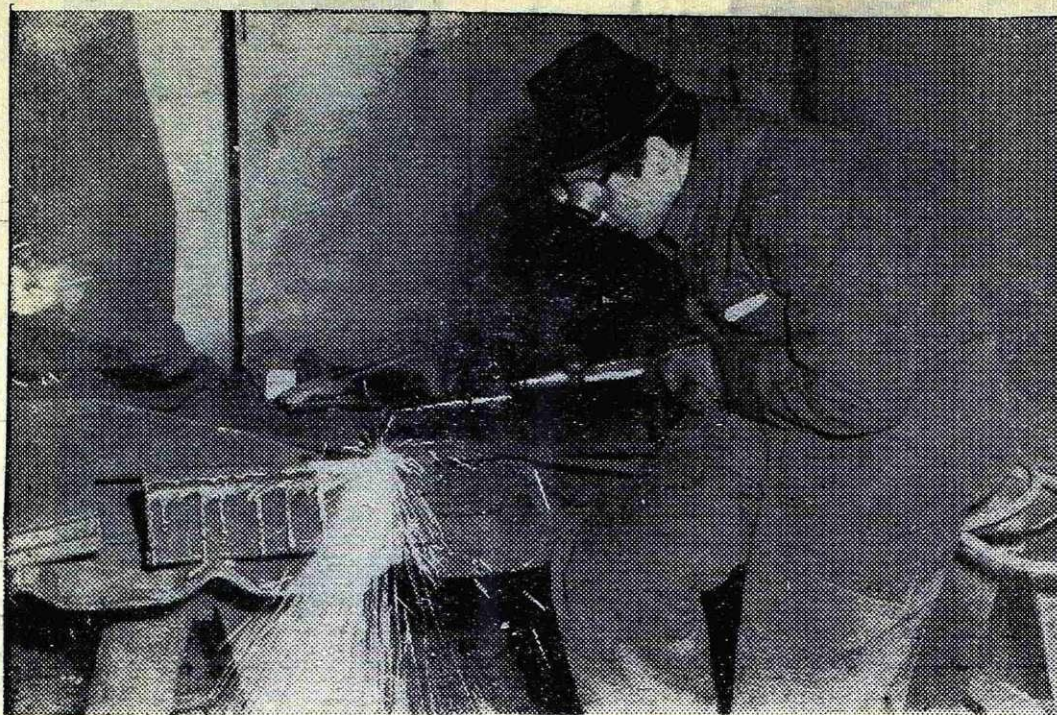
Vsi želimo, da usmerimo vsakega mladega človeka na pot najprimernejšega poklica ali z drugimi besedami — gre za to: pravega človeka na pravo delovno mesto.

Učenci, dijaki in starši! Če želite kakršnokoli pomoč ali pa strokovni nasvet, se obrnite na

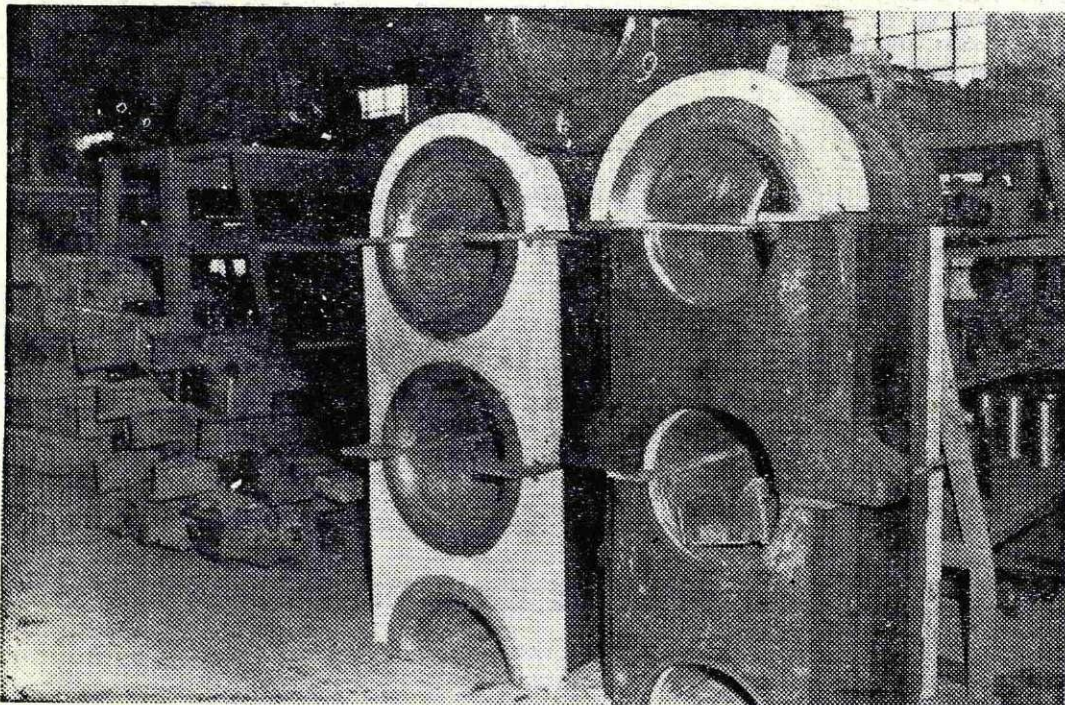
ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE DELAVCEV

Jesenice, Cesta maršala Tita 18 (poleg banke)

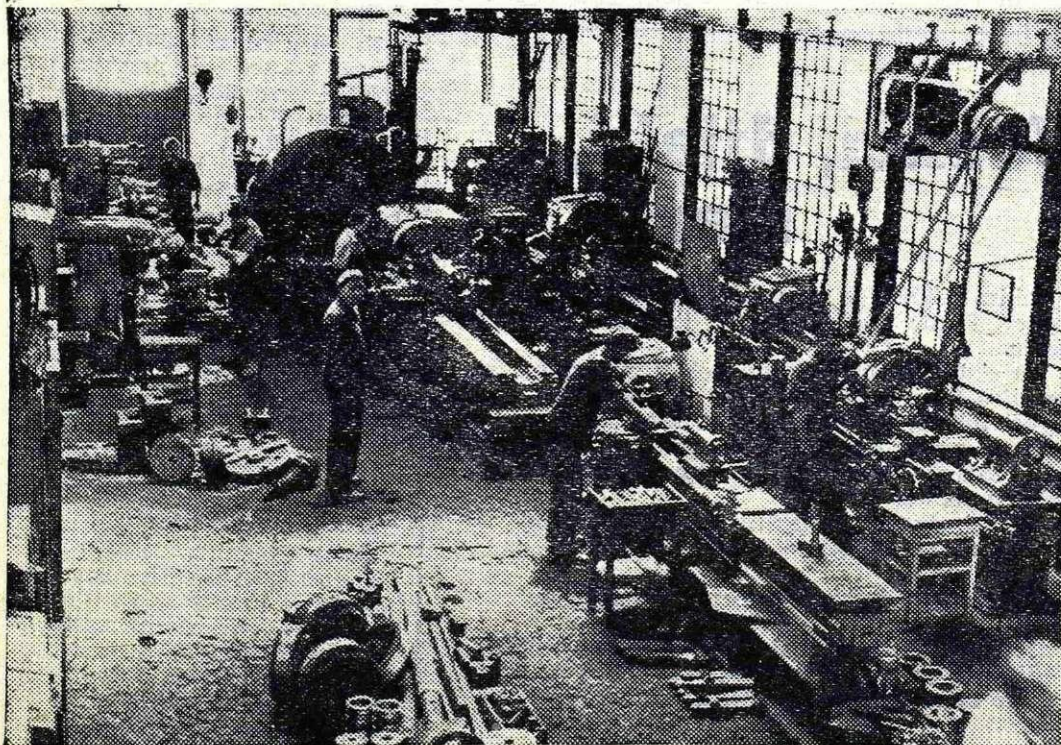
Uradne ure: vsak ponedeljek in petek od 8. do 12. ure in vsako sredo od 14. do 17. ure.

Izdelava pokrovov za žarilne peči v valjarni tanke pločevine

Ležaji za grebenjake v skladišču rezervnih delov v valjarni 2400. Skladišča rezervnih delov imajo tudi v valjarni 1300 in obratu Javornik I

Notranjost mehanične delavnice na Javorniku.

Solidno vzdrževanje - nemoteno obratovanje

Kolektiv obrata vzdrževanje Javornik šteje 285 ljudi in po svoji sestavi predstavlja enega od najbolj pomembnih obratov v železarni. Brez stalnega in kvalitetnega vzdrževanja si ne bi mogli predstavljati proizvodnje v valjarnah na Javorniku. O nalogah in problemih vzdrževalnih obratov na Javorniku smo se pogovarjali z obratovodjem Francem Iskro, delovodjem Ivanom Tušarjem, vršilcem dolžnosti delovodje ter predsednikom delavskega sveta ekonomske enote Venčeslavom Lapajnetom ter Jožetom Terseglavom, ključavničarjem iz konstrukcijske delavnice — predsednikom zbora EE.

V skoraj dveurnem razgovoru smo problematiko obratovanja ločeno po posameznih oddelkih, in sicer: mehanična delavnica, elektro delavnica z navijalnico motorjev, instalacija, kovačnica, gradbeni oddelek (tesarji in kleparji).

Najprej je treba poudariti, da v vseh oddelkih poteka delo načrtno in dobro organizirano. Zelo pomembno vlogo ima pri tem priprava dela oziroma OZOD, ki sprejema naročila za vzdrževalne usluge iz posameznih valjarskih obratov. Samo lani je OZOD prejel 13.423 takih naročil, od tega pa je bilo 12.197 naročil opravljenih in obračunanih. Okrog tisoč naročil predstavlja medfazno proizvodnjo oziroma izdelavo izdelkov, ki je še v teku.

V zadnjem obdobju je bilo v naši železarni že precej napisanega in povedanega na račun reorganizacije vzdrževalne službe. Na Javorniku teh potreb ni ter je obrat organiziran tako, da lahko zadosti potrebam valjarn, zato bi kakršnakoli reorganizacija lahko več škodovala kot koristila valjarnam pa tudi samim vzdrževalcem.

Precejšen pomen pripisujejo tudi obratovodskim konferencam, ki so vsak teden. Konferenc se poleg delovodij posameznih oddelkov udeležujejo tudi asistenti za vzdrževanje iz posameznih obratov. Na takšni skupni konferenci obravnavajo pismena naročila potreb oziroma uslug, ki naj jih opravi kolektiv vzdrževanja naslednjo nedeljo pri rednem popravilu. Pogovorijo se tudi o tem, kako bi najbolje razdelili delo na posamezne skupine vzdrževalcev, da bi čim hitreje in kvalitetno opravili svoje naloge ter omogočili reden začetek obratovanja ob določenem času. Seveda so takšni pogovori potrebni in koristni ob večjih remontih, ki so v valjarnah planirani vnaprej, vzdrževalci pa si prizadevajo, da bi ob dobri organizaciji dela čas remontov tudi skrajšali.

Lani so valjarne na Javorniku izpolnile in celo presegle družbeni plan, pri čemer imajo zasluge tudi vzdrževalci. Kljub številnim okvaram in zlomom na strojih ter ostalih napravah so vzdrževalci s požrtvovalnim delom dosegli, da so valjarne normalno obratovale. Vzdrževalci menijo, da bi bilo teh okvar in zlomov precej manj, če bi na ključnih delovnih

dele kot na primer in grebenjake, ki so go, daljše osrednje za ogrevne peči, prokron delovne sko in paketne in njih konstrukcije. Ker njih delavnice imajo njih strojev izdelani velikih rezervnih delov pošljejo v mehanično na Jesenju. V njih delavnici delujejo mene ter so valjni vi z obratnimi v proizvodnji, so pripravljene ključavničarje pomoč, kadar jo odstranijo, lahko prišlo do dejstva v proizvodnji. V okviru mehanične je tudi delavnica, ki to p za obnovo ognih raznih drugih strojev zadnjem času izdelujejo pokrove za EA popravljajo repara ogrevne peči, je je. Ob bližnji revaljarni 2400 do rekuperator, ki ga v konstrukcijski delav so za njegovo delav bili le 3,4210 medtem ko bla is opravljeno v linah roškem, plačal 5 m dinarjev. Torej naša nek v tem meru 21 milijonov larde konstrukcijska delnica

MEHANIČNA DELAVNICA

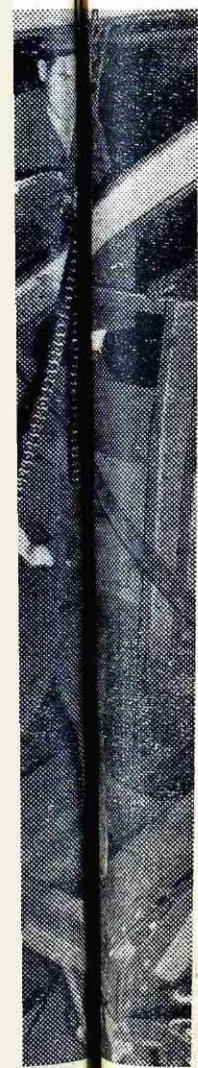
Lahko bi rekli, da je kolektiv mehanične delavnice razdeljen v dva dela. Kot celota po strojni liniji (50 strojev) se dopolnjuje s ključavničarji, imajo pa tudi majhno orodjarnico. Skozi dolgo vrsto let si je kolektiv prizadeval, da bi kar najbolj uredil vprašanje rezervnih delov. Slehernemu vzdrževalcu, pa tudi ostalim članom železarskega kolektiva, je razumljivo, da si solidnega obratovanja proizvodnih obratov ne moremo predstavljati brez potrebne zaloge rezervnih delov. Zato so sistematično uredili skladišča za rezervne dele, ki jih potrebujejo ob večjih remontih ali morebitnih okvarah. Takšno skladišče je v valjarni 2400, v profilnih valjarnah in v valjarni 1300. V valjarnah potrebujejo tudi večje rezervne

Menjava elektromotorja na Demag dvizni progi.

e-zagotavlja nje valjarn

na primer vstavke
njake težko pro-
e osi, ekuperatorje
ne peš ognjevzdržni
dele za platin-
ketni in dele raz-
truki. Ker v last-
nicah imajo ustre-
ev za delavo tako
ezervo delov, jih
v mehanično delav-
leseni. V mehanič-
ici delo na tri iz-
so valni poveza-
tnimi jučavničarji
dnih vrstih. Vedno
vljenja obratnim
čarjem skočijo na
adar ni ne more-
aniti vane in bi
šlo do čjega zasto-
zvodi
tu mehanične delav-
tudi konstrukcijska
ki sta predvsem
o ognjih peči in
ugih konstrukcij. V
časni delujejo tudi
za AA peči ter
jo reperatorje za
reči, ki je to cene-
ližnje remonu v
2400 do vgradili
or, ki ga izdelali
ukcijski delavnici in
govo delavo pora-
3,4211 dinarjev,
ko bi isto delo,
o v Rmah na Ko-
plačali 5 milijonov
Torej naša prihra-
em pperu okrog
nov darjev. Kon-
a delnica je ti-

dvižni in težke

pičen vzdrževalni obrat, toda imajo premajhen stalež delavcev in zato kljub velikemu številu nedeljskih nadur ne morejo biti kos vsem nalogam. Delajo pod težkimi delovnimi pogoji (tesen delovni prostor).

ELEKTRO DELAVNICA

Tudi elektro delavnica ima organizacijo dela urejeno enako kot mehanična delavnica s konstrukcijsko. Električarji delajo na tri dneve in imajo po obratih dežurne električarje, ki skrbijo, da naprave v redu delajo. Elektro delavnica skrbi za redno obratovanje in opravlja vsa vzdrževalna dela na električnih instalacijah. Kolektiv elektro delavnice si močno prizadeva, da bi zagotovil redno obratovanje in da bi imeli v valjarnah čim manj zastojev zaradi morebitnih okvar motorjev in drugih naprav. Poleg rednega vzdrževanja kolektiv tudi obnavlja električne naprave, in to največ ob remontih in nedeljskih popravilih, ko valjarne ne obratujejo. Električne naprave v valjarnah, razen v valjarni 1300 in delno v 2400, so zastarele in v zelo slabem stanju. Največ problemov imajo na težki progi, kjer so bili motorji na dveh dviznih DEMAG mizah vgrajeni pred 37 leti, ko so bile dvizne mize tudi zgrajene. Tudi v valjarni 2400 so motorji za pogon valjčnic na progi v zelo slabem stanju. Morda še majhna pripomba! Če bi delavci, ki delajo na progah in ostalih napravah, bolj pazili in imeli boljši odnos do dela in strojev, bi imeli električarji manj težav.

V elektro delavnici imajo tudi navijalnice motorjev, kjer lahko popravijo oziroma previjejo le manjše število motorjev, medtem ko morajo ostale motorje še vedno pošiljati petim ali šestim podjetjem izven tovarne. Tak način dela je za naše podjetje precej problematičen, saj delo vse firme ne opravlja tako kvalitetno, kakor če bi ga opravili doma in tudi dražje je. Vedno večja potreba po previjanju motorjev narekuje razširitev tega oddelka. Na vsak način bi morali dobiti prostor, kjer je danes brusilnica jeklovleka. Z razširitvijo navijalnice motorjev bi lahko povečali število zaposlenih. Zaposlili bi lahko več žena, ki prosijo za zaposlitev. V omenjenem prostoru pa bi lahko uredili še centralno skladišče za rezervne motorje. Zaenkrat jih hranijo v posameznih obratih, toda ta skladišča niso tako urejena kot bi lahko bilo centralno skladišče.

KOVAČNICA

V kovačnici je zaposlenih 12 ljudi. Tudi oni morajo v korak z ostalimi oddelki vzdrževanja Javornik. Vedno morajo biti pripravljeni, da pravočasno izpolnijo vsa na-

FRANCE ŽVAN

1200 km po Italiji

Kako najdejo gledališki amaterji pot v čustva tujcev

Na poti proti Ratečam sem pripovedoval, da sem prepotoval že prenekatero evropsko mejo in da so bili do mene najbolj »fair« naša, jugoslovanski cariniki in obmejni uslužbenci. Pa mi je le malokdo verjel. Zaman sem dopovedoval, da ti utegnejo Nemci premetati kovček že zgolj zato, če jim zatrdiš, da nimaš s seboj niti kaplje žganja in da so mi Italijani enkrat prebrskali osebno prtljago, ker se jim je zazdelo, da lažem, ko sem rekel, da nimam s seboj nobene cigarete. Na meji smo se lahko ponovno prepričali, da smo tudi Jugoslovani sposobni uvajati v medsebojne posle ne samo »fair« postopke, pač pa tudi visoko stopnjo kulturnosti in zaupanja pri urejanju državnih poslov. Onkraj, na slovenskih tleh pred Belo pečjo so si nas ogledali italijanski obmejni uslužbenci. Med tem, ko so nas šteli, identificirali ter carinili pri avtobusnih vratih, ne da bi kdo vstal s svojega sedeža, sem ogledoval karabinerja s težkim revolverjem, ki je bil očitno slabo prilagojen na belopeško podnebje in je tiščal svojo črno glavo kar moč globoko v ovratnik.

Pot mimo nekdanj slovenskih vasi, mimo Trbiža in Pontebe, proti Udinam, bi bila lahko dovolj zanimiva, če bi se malo manj mudilo. Ker smo hoteli in ker je vztrajno deževalo, se nismo ustavljali. Skozi orošene šipe smo ugotavljali, da se tod v stoletjih ni kaj prida spremenilo. Na prod in plitvo zemljo sta se priselila turizem in promet, ki vsak po svoje pomagata pridelovati kruh.

Krmilo je sukal šofer Janez. Na ostrih ovinkih Tagliamenta si je pridobil naše zaupanje. Spotoma je

ročila kar še posebej velja za večja popravila in remonte v proizvodnih obratih. V zadnjem času imajo kovači dovolj dela tudi s kovaškimi problemi. Takih prob je na tisoče, ugotavljajo pa fizikalne lastnosti materiala pa tudi napake (lunker, risavost itd.).

INSTALACIJA

Kolektiv instalacije na Javorniku dela na dve izmeni, uvedeno pa imajo tudi dežurno službo. Dežurni instalaterji odstranjujejo manjše okvare, ki bi lahko tudi vplivale na obratovanje. Ta oddelek je poleg vzdrževalnih del na cevovodih v zadnjih letih opravil zelo pomembno nalogo. Obnovili so namreč vse cevovode za hladilno in pitno vodo, kakor tudi ostale cevovode in parovode. Veliko dela imajo tudi s popraviljem tlačnega cevovoda iz centrale v Javorniškem rovtu do valjarn. Popravila so zelo zamudna, največ težav pa je pozimi in v slabem vremenu.

GRADBENI ODDELEK

Gradbeni oddelek vzdrževanja Javornik tvorijo tesarji, kleparji in nekaj zidarjev ter predstavljajo važen člen pri vzdrževanju. Brez njihove pomoči si ne moremo zamisliti večjega popravila ali remonta. Ob vsakem remontu morajo napraviti potrebne odre in tako omogočiti, da ključavničarji, instalaterji in električarji ter industrijski zidarji nemoteno opravljajo svoje delo. Poleg rednega dela pa tesarji in kleparji tudi stalno vzdržujejo 50.000 m² strehe nad valjarnami. Ob-

enem zasteklujejo posamezne objekte in vgrajujejo nadsvetlobnike. Mizarji in zidarji tudi opravljajo manjša dela, ki jih nikoli ne zmanjka, industrijski zidarji pa sodelujejo pri manjših popravilih ogrewnih peči v valjarnah in seveda tudi pri remontih, kjer pomagajo po svojih močeh zidarjem Vatrostalne. Večkrat se zgodi, da morajo vzidati tudi vratica, stebričke pri ogrewnih pečeh in to kar med obratovanjem, s tem pa prispevajo k zmanjšanju morebitnih zastojev, ki lahko kvarno vplivajo na proizvodnjo.

To naj bi bila v glavnem najvažnejša problematika oddelkov, ki spadajo pod vzdrževanje Javornik. Vse problematike ni mogoče zajeti, ker je preobširna. Za zaključek morda še nekaj besed o delu samoupravnih organov, sindikalne organizacije, OO ZKS ter o perspektivi vzdrževanja Javornik.

Obrat vzdrževanje Javornik ima bogato tradicijo, saj je bilo že pred drugo svetovno vojno zaposlenih v obratu mnogo naprednih delavcev, ki so se borili za delavske pravice. Po osvoboditvi pa je delo sindikalne organizacije ter samoupravnih organov od ustanovitve pa do danes bilo vedno zelo živahno in razgibano. Predvsem je treba omeniti tesno sodelovanje obratovodstva na eni strani ter sindikalne organizacije, organov delavskega samoupravljanja in osnovne organizacije ZKS na drugi strani. Gradivo za seje samoupravnih organov pripravijo vnaprej, z udeležbo delavcev na

to zaupanje preraslo do stopnje, da smo ga proglasili za najboljšega šoferja.

Tako smo potovali skozi sivi dan, skozi pršenje in dež, skozi negotovost, rahlemu upanju naproti.

Nekaj po drugi uri se je ustavil naš avtobus v industrijskem predmestju Benetk, ki je po zadnji vojni preraslo v samostojno mesto Mestre. Tod je bilo nekoč veliko kmečko posestvo, ki so ga bogve zaradi česa pred leti preuredili v avtocamp. Jeseniški gledališčniki so v campu stari znanci, saj so tod prenočevali že na poti v Monaco in nazaj. Zato smo bili hitro dogovorjeni za prenočevanje. Ker smo potovali na slepo in nismo razen tega, do kod bomo kak dan prispeli in kaj si bomo spotoma ogledali, vedeli niti kje bomo spali niti kje jedli, smo se zapeljali po nasipu proti Benetkam s prijetno zavestjo, da imamo zvečer kam iti.

Vreme je držalo z nami. Da bi imeli več od popoldneva, je prenehalo deževati. Težki, svinčeni oblaki so sicer viseli le nekaj metrov nad lagunami in kar naprej grozili, da bodo skalili naš program, a vse je ostalo pri grožnji.

S parkirnega prostora smo jo mahnili na postajališče beneškega tramvaja — proti canalu Grande, kjer vozijo po ustaljenem voznem redu v kratkih presledkih jeklene ladje z nekaj sto potniki na svojih krovih. Vedno so polne, kot vsi tramvaji, trolejbusi in metroji sveta.

Postajališče je na vodi. To sta dva splava. Na prvem je utica, v kateri si potnik kupi vozni listek za petinosemdeset lir. Za ta denar se lahko vozi po velikem kanalu, dokler ga je volja. S kupljenim listkom se potnik pomakne na drugi splav, kjer je treba počakati na prihod ladje. Ko se udeležencu zazdi, da je na splavu dovolj ljudi, zapre dohod. Kdor še pride, mora čakati naslednje ladje. To ne traja dolgo, saj se izza ovinka kažejo črnbeli oklepi kar drug za drugim.

Pristajanje je zelo enostavno in hitro. Ladja se z bokom nasloni na splav in sprevodnik tisti hip zadrgne voz na debelo vrvi, potniki pa se že gnetejo dol in gor.

(dalje prihodnjic)

sejah zbora EE pa so tudi zadovoljni. Sindikalna organizacija ima med drugim tudi veliko zaslug, da je športno življenje med kolektivom zelo razgibano. Vzdrževalci z Javornika so namreč zelo ponosni na to, da so že nekaj let med najboljšimi športniki v železarni ter so bili tudi prvi na športnih igrah Železarne Jesenice. Osvojili so že vrsto lepih pokalov in nagrad ter priznanj.

Mladi vzdrževalci imajo pri izgradnji žičnice na Kresu velik delež, saj so prispevali okrog 8000 ur prostovoljnega dela. Kot v ostalih obratih naše železarne se tudi vzdrževalci na Javorniku zavedajo, da je nagrajevanje delavcev za opravljeno delo zelo pomembno. V ta namen so vložili precej truda in uspehi, da so bili osebni dohodki v lanskem letu na primerni višini, pa tudi v rezervnem skladu imajo več kot 2 milijona dinarjev in ga bodo lahko uporabili, kadar bodo to narekovale potrebe.

Od vsega začetka so posvečali veliko pozornost izobraževanju delavcev. Cela vrsta delavcev, ki danes že uspešno delajo na delovodskih mestih, je obiskovala mojstrsko šolo na Jesenicah, pa tudi sedaj njihovi delavci obiskujejo STŠ. Zavedajo se, da kader potrebujejo tako za sedanje razmere, še bolj pa jim bodo kadri potrebni čez nekaj let, ko bodo doprinali svoj delež tudi pri vzdrževanju naprav v novih valjarnah na Belškem polju. Tudi tam bo treba urediti vzdrževanje ter urediti vzdrževalno službo z vsemi potrebnimi stroji, tako da bo vzdrževanje novih naprav brezhibno. Kolektiv se v celoti zaveda, da predstavlja izgradnja novih valjarn razširjeno in dodatno delo, toda ob tolikšnih izkušnjah kot jih imajo vzdrževalci na Javorniku, lahko samo dodamo, da bodo z dobro organizacijo in ustreznimi strokovnimi kadri novi nalogi kos, čeprav ne bo lahka.

RAZPIS

Vpisovanje učencev v osnovni šoli »Tone Čufar« in »Prežihov Voranc« Jesenice bo 25., 26. in 27. marca 1964, vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 18. ure. Vpisujemo otroke, ki so rojeni leta 1957 in januarja ter februarja 1958. Ob vpisu je treba predložiti rojstni list, za otroke, rojene leta 1958, pa tudi potrdilo mentalno-higienske ambulante o duševni zrelosti.

Uprava osnovnih šol
»Tone Čufar« in »Prežihov
Voranc«, Jesenice

Več pozornosti železnim odpadkom po obratih

Kako v naši železarni ravnamo z odpadnim železom oziroma železnimi deli, ki jih ne potrebujemo več bodisi zaradi dotrajanosti ali neuporabnosti?

Obiskovalec naše železarne bo lahko takoj opazil, da je v naših obratih mnogo železnih odpadkov, kupov in kupčkov raznega odpadnega železa, ki ga uničuje zob časa.

Železarski globus

ARGENTINA — V Buenos Airesu je pred kratkim pričela obratovati nova valjarina za razne drobnejše profile in žico. Dobavilo jo je zahodnonemško podjetje Schloemann iz Düsseldorfa.

KOLUMBIJA — V kolumbijskem mestu Tibito gradijo s pomočjo nekega zahodnonemškega podjetja nove naprave za proizvodnjo grodlja. Predvidevajo, da bodo lahko izdelali dnevno 100 ton grodlja, kar je več kot ga sedaj potrebuje gospodarstvo te južnoameriške države.

POLJSKA — Na Poljskem bodo zgradili šest novih livarn za sivo in jekleno litino. Vsaka izmed njih bo lahko izdelovala letno 70.000 ton različne litine. Ko bodo vse zgrajene, pričakujejo, da se bo proizvodnja raznih vrst litin povečala za 50 % z ozirom na stanje v letu 1963. Štiri izmed šestih predvidenih livarn bodo začeli graditi že v letu 1964.

VELIKA BRITANIJA — Britansko podjetje British Oxygen gradi v britanski železarni Stanton novo kisikarno zmogljivosti 100 ton kisika dnevno. Investicijski stroški gradnje tega objekta so predvideni v višini 600.000 funtov šterlingov. Kisik bodo uporabljali za kaldo konvertor, ki ga prav tako gradijo v tej železarni in bo začel obratovati prihodnje leto.

Temu problemu ne posvečamo nobene pozornosti. Neuporabno železo pospravimo tja, kamor spada. Koliko truda, energije in sredstev moramo vložiti, da naredimo samo 1 kg železa! Na prostoru naše železarne pa ležijo po tleh težki milijoni, do katerih nimamo niti čuta, kaj šele volje, da bi jih pobrali. Ali je potrebno, da je okolica obratov tako posejana z raznimi železnimi odpadki, ali so ti prostori neka nevtralna cona? Mednje sodi tudi halda, za katero se nihče ne zmeni in je prepuščena sama sebi.

V soboto, 13. marca, sem naredil kratko »ekskurzijo« od hladne valjarne in žičarne mimo pržnih peči, plavža, za jeklarno in žično valjarno, tja do vozovne delavnice. Poglejmo si to pot malo поближе. Nasproti stanovanjske stavbe na koncu pocinkovalnice leži precejšen kup železnih odpadkov različnih dimenzij, ki so pripravljeni kot material za zasipanje. Okolica skladiščnega prostora je polna odpadnega materiala na kupih. Na prostoru med vratarjem pri »Markotu« in pržnimi pečmi so roči toplo valjane žice, ki se pogrezajo v blato in še razne jeklene vrvi, ki se komaj še vidijo iz blata ter deli železnih konstrukcij, ki so močno zariti v blato in čakajo propada. Za plavži in obratom Izolirke je polno majhnih in velikih kupov raznega odpadnega železa, mnogo pa je tudi raztresenega po prostoru. Na prostoru od plinskih čistilcev tja do vozovne delavnice pa vidimo roče toplo valjane žice, toplo valjanega materiala, cevi, ki razpadajo ter mnogo drugega odpadne-

ga železa, ki je bodisi na kupih ali pa raztreseno po prostoru. V Savi ležijo precej velike železne plošče, železnice, kotno železo in celo železen zaboj za prevažanje žlindre s plavža.

Pred časom je bilo dovoljeno, da so člani kolektiva po haldi pobirali razne železne kose in jih ponovno za majhen denar prodajali železarni. Danes tega ni več. Zakaj si ne bi omislili kakov nov način, bolj gospodaren? Morda bi kazalo, da bi v obratih organizirali veliko čistilno akcijo za pobiranje vsega odpadnega železa okrog obratov, haldo in strugo Save pa bi očistila naša mladinska skupina pri transportnem oddelku.

Gospodarski položaj naše železarne nam narekuje vsaj trohico zavesti in poštenosti, da vsi člani kolektiva kot eden sodelujemo v borbi za čim večje znižanje materialnih stroškov in za čim večji uspeh podjetja. Menim, da je prišel sedaj čas, ko bomo morali tudi v naši železarni odpadnemu železu posvetiti več pozornosti, saj ga veliko za drag denar uvažamo.

Preden zaključim, naj poudarim še, da se slika ne bi bistveno spremenila, če bi si ogledal ves prostor naše železarne.

J. L.

Novi žerjavi v naši železarni

Rekonstrukcija železarne, ki je v polnem razmahu, je tudi v pogledu žerjavnega parka zajela precejšen obseg. V drugi polovici leta 1963 in v prvih dveh mesecih letošnjega leta smo dobili 13 novih žerjavov. Od teh jih je montiral naš montažni oddelk 11, podjetje »Metalna« Maribor pa dva žerjava.

Žerjavi so različnih razpetin. Največje razpetine do

sedaj pri nas v železarni so na Belškem polju, in sicer 26 metrov. Tudi nosilnost je različna, od 2 do 75 ton.

V omenjenem obdobju je bilo montiranih 6 žerjavov na Belškem polju: v bluming hali žerjav 75/32 ton in dva žerjava po 12,5 ton, v strojnici dva žerjava 50/12 ton in v hali jeklovleka žerjav nosilnosti 12,5 ton.

Lahka proga na Javorniku je dobila svoj prvi 12,5 tonski žerjav, ki sodi med prva dela raznih izboljšav na lahki progi.

Montiran je bil 8-tonske žerjav na progi Ignis hale na Javorniku.

Žična valjarna, ki je pred kratkim dobila novo halo, je sedaj dobila že drugi 8-tonske žerjav.

V hladni valjarni in žičarni, točneje v pocinkovalnici, smo montirali 2-tonske Veda žerjav, 5-tonske žerjav istega tipa je tudi v novih prostorih kovačnice.

Martinarna je dobila nov 15-tonske žerjav od več žerjavov z večjo nosilnostjo, ki bodo zamenjali dosedanje 8-tonske žerjave v livni hali.

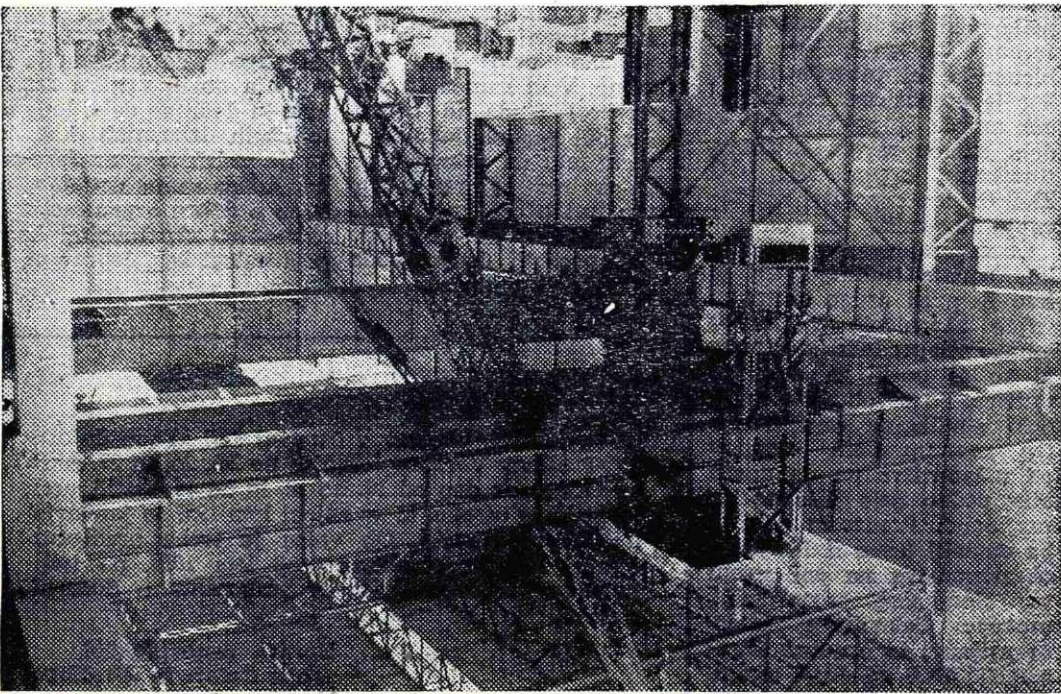
Montiran je tudi 50/3 tonski žerjav v martinarni na prostoru nove električne peči. Ta žerjav bo sedaj služil za montažna dela pri postavljanju nove peči.

Žerjavi so grajeni iz parabolične škatlaste konstrukcije, opremljeni z najbolj sodobno električno opremo. Kabine so izredno lično izdelane in opremljene z mojstrskimi stikali, pregledne in svetle, kar omogoča varno in lahko upravljanje žerjava.

Pri tem je treba poudariti, da se je vodstvo naše železarne odločilo, da nabavlja žerjave v Litostroju, ki je pri gradnji žerjavov prešel na čim večjo tipizacijo strojnih elementov. Tipizacija omogoča lažje vzdrževanje, zaradi manjših zalog posameznih elementov pa je cenejše tudi vzdrževanje.

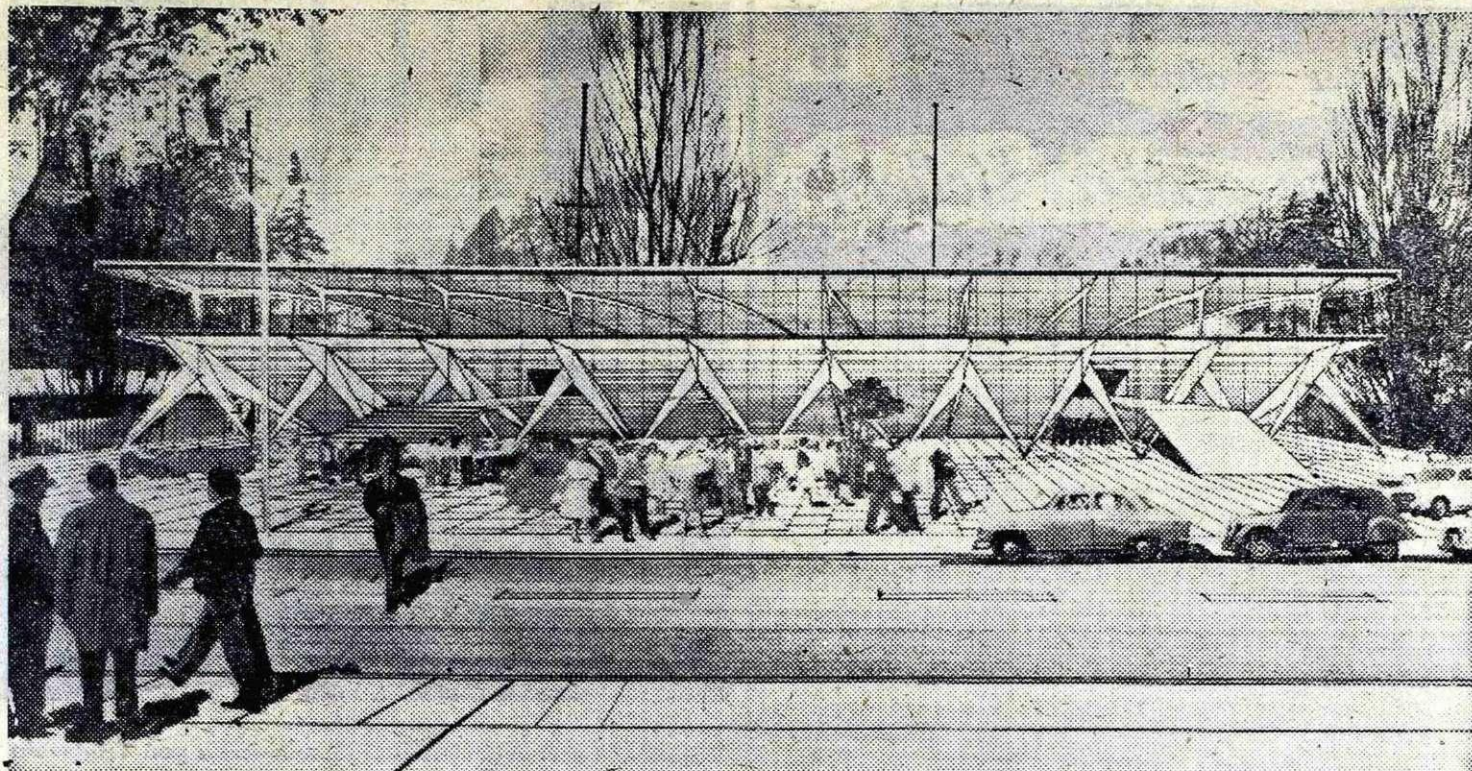
P. K.

Dopisujte v železarja!

V striper hali montirajo kleščni žerjav, ki smo ga kupili v ZDA.

Pokrito drsališče je na Jesenicah potrebno

Inž. arh. Marjan Božič je avtor idejnega osnutka športne hale nad drsališčem. Na sliki: pogled s severa, kjer bo tudi vhod na tribune. Hala bo zgrajena na železobetonskih temeljih iz jeklene konstrukcije in stekla.

Številni Jeseničani so si že ogledali v izlozbi Kompas idejni osnutek pokritega drsališča, ki ga je gradbenemu odboru predložil inž. arh. Marjan Božič. Po mnenju strokovnjakov ter zainteresiranih forumov je idejni osnutek zadovoljiv, zato je bilo sklenjeno, da se izda naročilo za izdelavo glavnega projekta.

Investitor pokritega drsališča bo Zavod za vzdrževanje športnih objektov, ki bo v to vložil vsa svoja razpoložljiva sredstva. Najprej bodo pokrili drsališče z betonsko ploščo, ki je nujno potrebna in zgradili tribune. Za ta dela, vključno temelje za konstrukcijo hale, bi potrebovali najmanj 160 milijonov dinarjev. S tem denarjem bi lahko v celoti opravili prvo fazo gradnje, ki vključuje že navedena dela.

Na objavljenih slikah lahko vidite, kako si je arhitekt zamislil halo, ki bo vsa iz posebnega jekla, železobetona in stekla. To bo objekt, ki bo Jesenicam lahko vsestransko dobro služil. Največ koristi bodo imeli brez dvoma zimski športi, hokej, umetno drsanje in kegljanje na ledu, katerim bi se tekmovalna se-

zona podaljšala na 6 mesecev. Zelo važno je tudi to, da bi bila ledena ploskev s streho zaščitena pred različnimi vremenskimi neprilikami in pred prahom ter sajami, ki zelo škodijo ledu in je zato naše drsališče uvrščeno med najpočasnejše. Ker bo plošča betonska, bodo lahko to športno dvorano v letnem času uporabljali za razna tekmovanja v košarki, odbojki, tenisu, namiznem tenisu, malem roketu, za kotalkanje, hokej na kotalkah, razne prireditve, turnirje itd. Spet je treba poudariti, da bi bili neodvisni od vremenskih razmer. Objekt bi lahko izkoristili tudi za razne športne igre, tako zimske kot letne, raznih organizacij. Ali skratka, imeli bi še boljše pogoje za razvoj rekreacije

delovnega človeka. Jasno je, da bi bile lahko v tej športni dvorani tudi razne kulturne prireditve: gledališke predstave, koncerti, posebne kino predstave, javni nastopi itd. Hala pa bi imela izreden pomen tudi v gospodarskem pogledu, saj bi v njej lahko prirejali razne sejme in večje

razstave. Njen pomen torej ni samo enostranski, ampak vsestranski, tako za razvoj športne, kulturne, gospodarske kot politične dejavnosti. Vzporedno pa lahko ugotovimo, da bi bil ta objekt prav zaradi take vsestranske možnosti uporabe tudi v ekonomskem oziru rentabilen z

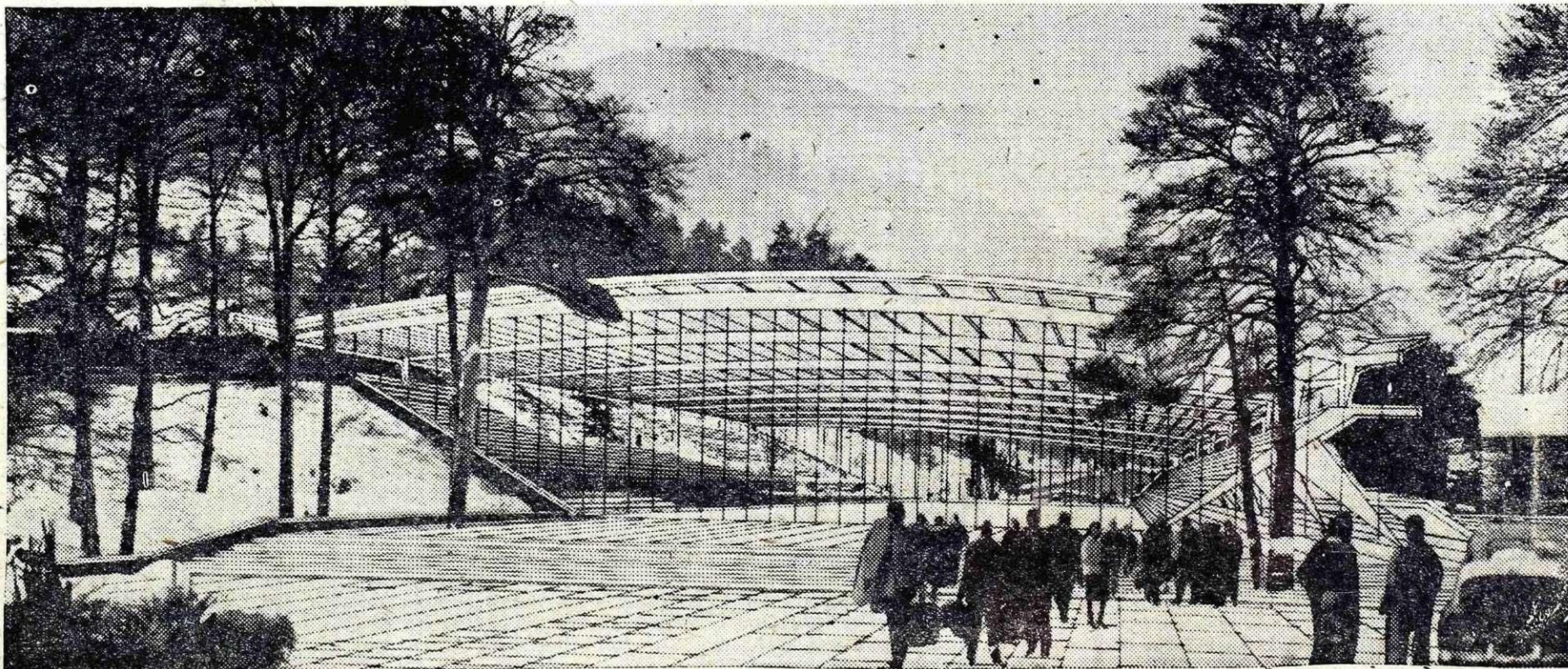
ozirom na njegov pomen na vseh opisanih področjih. Brez dvoma bi zato morali pri uresničevanju tega načrta sodelovati vsi, sleherni občan in sleherni organizacija v občini bodisi z materialno ali finančno pomočjo. Potrebna sredstva bo skušal gradbeni odbor dobiti tako z individualno pomočjo občanov kot z različnimi namenskimi prireditvami, dolgoročnimi krediti, pomočjo gospodarskih organizacij v materialu ali s posojili itd. Organizirali pa bodo tudi prostovoljno delo in mladinske brigade, vse z namenom, da bi bili stroški gradnje čim manjši.

Trener Pleticha je odpotoval domov

Po polletnem bivanju na Jesenicah, kjer je treniral osemkratnega državnega prvaka v hokeju na ledu HK Jesenice, je v petek odpotoval domov na Čehoslovaško. Pleticha je ob enem treniral tudi moštvo Kranjske gore, ki je v letošnji sezoni mnogo napredovalo, prav po njegovi zaslugi. Veliko svojega prostega časa in znanja je vložil tudi v delo z najmlajšimi, ki bodo v prihodnosti še naprej

branili klubske in državne barve v domovini in tujini. Trener Pleticha je bil zelo priljubljen med igralci, to smo lahko videli, saj se jih je večina zbrala zadnji dan pred odhodom v zgornjih prostorih Kazine, kjer so se poslovili od njega. Pred odhodom smo trenerja vprašali: »Ali se še vrnete na Jesenice?« »Verjetno, toda to ni odvisno od mene, temveč od hokejske zveze ČSSR.«

V bodoči športni hali bo dovolj prostora ne le za razne športne prireditve, ampak tudi za kulturne prireditve, zelo primerna pa bo za razne sejme, razstave in podobne gospodarske prireditve. Na sliki: pogled na bodočo športno halo z vzhoda.

Ko se vrača življenje

»Sem ne boš mogel prihajati. Švabi gredo za vsako sledjo. Naj ti Podrobar posodi voz sena!«

»Švabi gredo tudi tja, kamor ne vodijo sledi. Se vama ne zdi, da jim lahko postane sumljivo, ker ne zvožim sena s svojega rovta?«

»Zdi se nama,« je rekel Polde. »Veva, da ima v teh časih vsaka stvar oči in ušesa. Danes boš zarisal sled in vsak teden dvakrat boš prihajal sem. To bo pomenilo, da je vse tako, kakor mora biti.«

»Če te ne bo ob sredah in sobotah do devete ure, bomo vedeli, da prihajajo Nemci. Razumeš, kaj bo odslej pomenila vožnja tvojega sena?« je dodal Martin in še kar naprej grebel sren na rjave lise tobakovih izpljunkov.

»Razumem,« je dejal Poljanec in nepremično zrl iz svojih votlih oči v svetlobo, ki je sijala skozi Poldetove zenice. »Razumem, da si moram izposoditi pri Podrobarju voz sena, ker vesta, koliko pojedjo moji repi.«

»Če bi se primerilo, da opaziš Nemce, ki gredo v hajko, prideš sem! Dali ti bomo puško. Zagrebel jo boš na razpotju v Medji dol! Tam boš ustrelil in nas opozoril, da gredo za tabo! To bo naredil, ker si pristaš Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ker si trdno povezan z nami in ker si vneto želiš, da nekoč zmaga na svetu pravica.«

Poljanec je zopet izpljunil slino. Martin se je umaknil pod kap in nehal teptati po snegu. Polde, vojak revolucije je pomežiknil v sonce in napel gube na svojem obrazu.

»Vse to si želim. Kakor si želita vidva. Nič manj. In kakor si žele vsi vaši. Kaj vaši, moji! A tu zadaj je še nekaj. Tisto, kar me je zapeklo že spodaj, pri vaših stražarjih. Vi se boste kar moč hitro umaknili z mojih svisli. Nemci bodo bredli na Pokljuko in vas iskali. Namesto vas bodo dobili mene. Ali je res moje življenje manj vredno kakor vaše. To sem se vprašal pred pičlo uro spodaj in ne morem si kaj, če se zdaj vrača taisto vprašanje.«

Komandir in komisar sta se spogledala. Spregovoril je Martin.

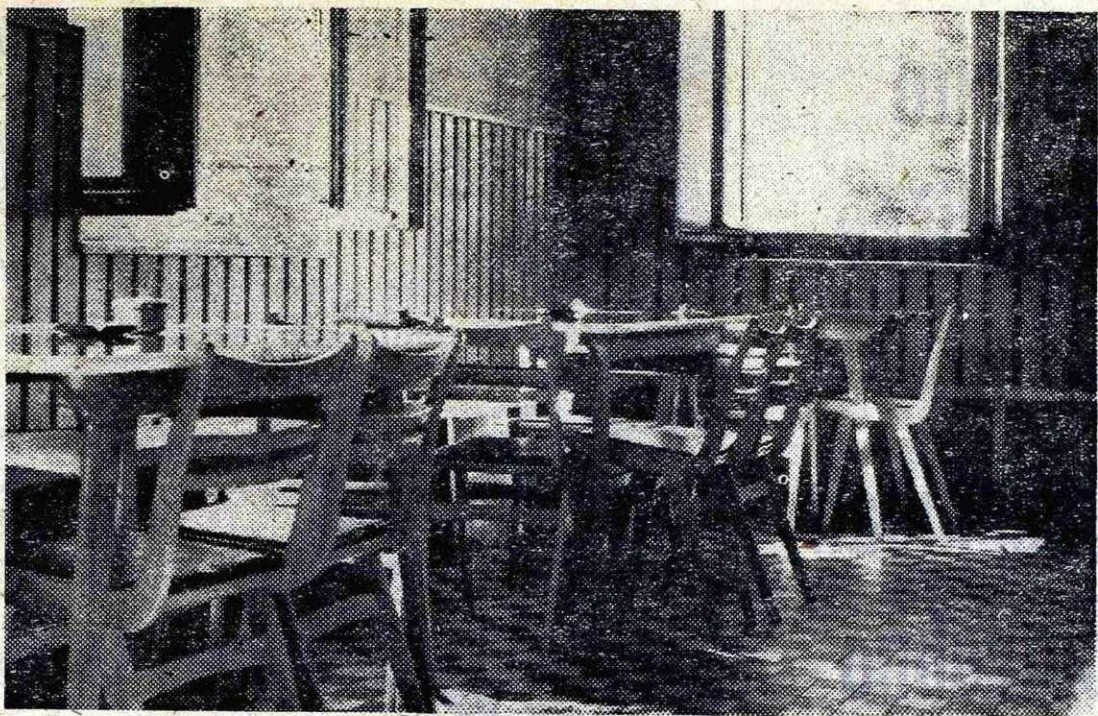
»Zdaj ni nobeno življenje vredno čisto nič, čeprav se vsi borimo za to, da bi živeli. Da bi živeli. Vsi tam spodaj in mi tu. Borimo se za to, da bi živeli bolje in lepše. In kaj si moremo, če je treba za takšno življenje umreti? Če nas ne bo več tu, si boš že kako pomagal. Skriti se znaš bolje kakor mi. V teh gozdovih najdejo zavetje vsi, ki hočejo živeti. Ti, ki si se danes že dvakrat vprašal, čigavo življenje je več vredno, želiš živeti in gozdovi te bodo varovali. Tako, kakor varujejo nas. Če ne bo mogoče najti druge poti, se nam boš pridružil. Postal boš naš. Vzeli te bomo medse in priznal nas boš za svoje. Saj ni bil Zrnovec kaj dosti mlajši od tebe. Če je bil on, boš tudi ti.«

»Če je bil on... Nisem ga videl. Torej je bil in ni več. Stiri leta starejši sem od njega in iz tvojih besed posnemam, da je njega že vsrkala smrt, znanilec življenja, o katerem se ves čas pogovarjamo.«

Zdaj sta Polde in Martin iskala kmetove oči. Rada bi mu povedala, da se je zgodilo. Rada bi mu povedala brez besed. A kmet je stopil k brunom, se uprl vanje, pljunil daleč predse in se zazrl med obronke vrh zašneženih seno-žeti.

»Zemlja te vzame vase. Saj je navsezadnje vseeno kdaj. Če bomo čez pol leta, ko teh hudičev ne bo več, še živi, si bomo že povedali, kako je vzelo Zrnovca. Da bi ne vzelo vas, bom jaz streljal na razpotju v Medji dol. Bom. Puške mi ni treba. Vidim, da ne utegnate brskati po podrobnostih. Dve sta skriti v teh svislih. In nobene svisli v gozdnih osojah niso brez puške. Tako, kakor niso brez nje nobene bohinjske svisli. Vsak kmet, ki živi pod ostenji, je bil stoletja posestnik tukajšnjega življenja. Da je obvladoval življenje in mu meril čas, je moral biti močan. Ne vem, v čem je bila moč poljanskih kmetov, ko so prišli sem. Vem pa, da sloni že nekaj stoletij na puškah, ki jih krijejo trhla bruna senikov.«

Vojaka revolucije sta molčala. Nič ju ni moglo prese- netiti. Tudi to ne, da se je v pogovoru s kmetom podila skoznju kópica spoznanj. Doumevala sta, kako trdo je zaraščen z obdobji in skopo zemljo. S stenami in snegovi. Z revščino in spoznanjem, da je treba iztrgati skali in rušiti vse tisto, kar daje moč in zagotavlja obstanek.

Jedilnica v prenovljenem Staničevem domu pod Triglavom

Z občnega zbora Planinskega društva Javornik — Koroška Bela

Planinske postojanke in njihova vloga v prihodnjem obdobju

Minulo soboto je bil v dvorani osnovne šole redni letni občni zbor Planinskega društva Javornik — Koroška Bela. Kot vsako leto so tudi letos odborniki pripravili obširna in zanimiva poročila, v zanimivi razpravi pa so sodelovali številni gostje.

Največji uspeh, ki so ga dosegli planinci z Javornika v letu 1963, je prav gotovo dograditev Staničevega doma pod Triglavom. Podrobneje o gradnji smo že pisali, zato bi raje opozorili na nekatere misli iz poročila predsednika in iz razprave zastopnika Planinske zveze Slovenije tovariša Fetticha.

Ker bo že prihodnje leto uveden skrajšan delavnik v gospodarskih organizacijah, lahko z gotovostjo računamo, da bodo številni ljubitelji planin izkoristili proste sobote in nedelje za obisk planinskih postojank. Čez tri ali štiri leta pa se bo obisk gostov v planinskih postojankah še bolj povečal, ko bodo začele redno obratovati triglavske žičnice. Vse to narekuje planinskim društvom, da že sedaj razmišljajo o tem, kako bodo založile planinske postojanke z vsem po-

trebnim, kar potrebujejo planinci in drugi gostje.

Gostje niso štedili s pohvalami in laskavimi priznanji planincem za delo pri izgradnji Staničevega doma. Inž. Fettich je dejal, da je to morda edinstven primer v razvoju povojnega planinstva na Slovenskem in da tako naporno delo lahko zmorejo samo kleni ljudje, ki so tudi sicer vajeni požrtvovalnega in trdega dela, kot ga imajo na primer javorniški planinci — železarji. Gradnja Sta-

ničevega doma je v zaključni fazi in bo letos v celoti zaključena. Če bi Staničev dom pod Triglavom gradilo neko gradbeno podjetje, bi morala naša skupnost odriniti dobrih 100 milijonov dinarjev, ker pa so planinci delo opravili v rekordnem času in v lastni režiji, so družbi prihranili težke milijone, saj so za gradnjo porabili le 13 milijonov dinarjev.

Tudi podatki o finančnem poslovanju ter delovanju društva so bili zelo zanimivi, vsi navzoči pa so želeli, da bi člani Planinskega društva Javornik — Koroška Bela, na čelu z novoizvoljenim odborom, bili tako marljivi tudi v prihodnje.

0 8. marcu - dnevu žena

Letošnje praznovanje 8. marca je za nami. Zahvaliti se moramo sindikalni organizaciji in obratovodstvu, da so nam omogočili kolektivno praznovanje dneva žena. Prijetno smo bile presenečene ob tako skrbni pripravi, saj se je do sedaj le redkokdaj spomnil na ta dan žena.

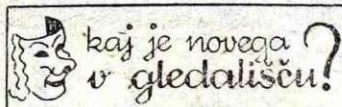
Se bolj pa smo bile presenečene ob govoricah, ki so nastale ob tem praznovanju. Zato mislimo, da je treba o tem malo spregovoriti.

Enkrat v letu smo deležne malo več pozornosti matere — delavke. Enkrat v letu se zberemo in malo pozabimo na naše tegobe in se nekoliko poveseimo. Ob tem pa nastanejo govorice in obrekovanje, ki človeka nemalo prizadenejo. Sliši se o pijančevanju, o nemoralnem obnašanju žena in podobno. Kaj res nekatere ljudi tako boli ta dan žena? Kaj res ne zaslužimo niti enega dneva v letu? Žene vidijo samo na naš dan. Nihče pa jih ne vidi ostalih 364 dni v letu, ko so

dostikrat »pijane« od dela in skrbi za svojo družino. Malo je mož, ki razumejo svojo ženo — delavko, da ji je treba pomagati in jo razumeti. Naj jim ne bo kamen spotike 8. marec, ko se žene zabavajo in se ob tem sprostijo ter nekoliko pozabijo svoje skrbi. Le malo je takih, ki bi pozabile tudi na svoje dolžnosti.

Ob koncu še enkrat hvala vsem tistim, ki so nam omogočili praznovanje dneva žena.

Žena — delavka

NEDELJA, 22. marca

Ob 15. uri: W. Bauer: RDE-ČE IN MODRO V MAVRICI. Gostovanje v Zabreznici.

Ob 19. uri: W. Bauer: RDE-ČE IN MODRO V MAVRICI. Gostovanje na Hrušici.

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA — V rudnikih železne rude Sovjetske zveze gradijo vedno več naprav za obogatitve nako-pane železne rude. Tako so vsebovale sovjet. železne rude v letu 1961 povprečno 54,6 % železa, v letu 1962 55,1 % in v letu 1963 že preko 56 %.

ŠVEDSKA — Največji švedski rudnik železne rude v Kiruni, ki spada tudi med največje na svetu, je dosegel v letu 1963 rekordno proizvodnjo. Skupno so nakopali v tem rudniku preko 13 milijonov ton te železarske surovine. Dosedanji rekord je znašal 12,8 milijona ton in so ga dosegli v letu 1961.

Bil sem v železarni VOEST

Železarna Voest leži ob Donavi severovzhodno od mesta Linza. Šofer in vođa sta nas s precej težavami le uspela prepeljati skozi labirint železarn. Mladi vratarji so nam delali družbo, ko smo čakali na spremljevalca. Kmalu je prišel, nas pozdravil in popeljal na ogled te razsežne železarne, ki se razprostira na površini 6,8 km² in je v njej zaposlenih preko 20.000 ljudi. Gradnja se je začela že v letu 1938 in je načrt predvideval 12 plavžev, veliko jeklaro in valjarno. Gradnja je prekinila druga svetovna vojna, med katero je bila precej poškodovana. Po vojni so gradnjo nadaljevali po spremenjenih načrtih in že v letu 1947 je zagorel prvi plavž. Najbolj pa slavi ta železarna po zelo znanih LD konvertorjih, od katerih je prvi začel obratovati v jeseni leta 1952. Danes ima ta železarna tudi lastno koksarno s 316 baterijami.

Od petih plavžev ima največji prostornino 1100, dva 1000, preostala dva pa 870 oziroma 838 m³. Preko tisoč ton surovega železa steče iz njih dnevno. V martinarni pa izdelajo več kot 1,5 milijona ton jekla, ki ga odlijejo v 16-tonske

ingote. Jeklo izdelujejo v dveh 25-tonskih električnih pečeh, dveh 200-tonskih SM pečeh in treh LD konvertorjih z dvema mešalcema. Zanimivo je bilo videti, kako so izdelali jeklo v LD konvertorju. 17 minut traja proces, v celoti pa je poteklo od zakladanja do izlivanja 33 minut.

Še vroči ingoti, ki so 1,5 m dolgi in več kot pol metra široki in debeli, prispejo v moderne valjarne. Ogromni valji tanjšajo in tanjšajo debele brame v slabe, ki jih še vroče razrežejo v odgovarjajoče dimenzije, ali pa v široke debele plošče.

Pri ogledovanju valjarn nas je zatekel opoldanski odmor. V tovarniški menzi smo za pet šilingov dobro kosili; za člane kolektiva je cena za polovico manjša. Zelo poceni in dobro kosilo nam je dalo moči za nadaljevanje sprehoda po železarni. Ogledali smo si valjarno debele ploščevine in trakov. Kvarto ogródje s površino delovnega valja 4.200 mm ni obratovalo. Videli pa smo, da valjajo tudi več vrst rebraste ploščevine (na odprto mrežo, zaprto mrežo, več vrst bradavic, obliko deteljice in križev). Delovni valj meri v premeru 1 m, oporni pa 1,80 m. Žal nam

je bilo, da nismo mogli videti tega ogródja med obratovanjem. Zato pa smo videli obratovati drugo kvarto ogródje, na katerem so valjali trakove. Presenetila nas je čistoča in red ter tudi moderne naprave, ki jih nadzoruje le malo ljudi — valjavcev.

Tudi hladno valjarno smo si ogledali in občudovali predvsem, kar velja tudi za vroče valjarne, hitrost valjanja.

Poleg proizvodnje so nas zanimali tudi druge zadeve. Tako smo zvedeli, da delavci zaslužijo od 10 do 21 šilingov na uro oziroma povprečno 15 šilingov, da prekoračujejo normo za 20 do 30 %, da imajo delavci že po desetih letih službe štiri tedne dopusta, da dosežejo pokojnino z 62. leti, vendar pričakujejo že letos, da bodo lahko šli v pokoj s 60. leti. Imajo tudi svoj počitniški dom in svoje kopališče ob rečici Traven.

Popoldne ob treh je bil naš ogled železarne zaključen. Lepo smo se zahvalili vlnudnemu spremljevalcu in se z avtobusom vrnili v naš hotel. Toda že po desetih minutah smo brželi v 23 km oddaljeni Mauthausen, ki ga Jugoslovani nikoli ne bomo pozabili. Poklonili smo se nemočnim žrtvam nacizma in njegovih zvestih, nečloveških in brezsrčnih hlapcev. Čeprav si Avstrijci prizadevajo, da bi zabrisali sledove tega zločina, je vseeno še dovolj spominov, ki še dolgo ne bodo zbledeli.

Tihj in zamišljeni smo se vrnili v Linz, kjer nas je že čakala večerja.

Kaj bomo gledali v kinu? Nov rekord v Planici

KINO »RADIO«

21. in 22. marca ameriški barvni film DVA JEZDECA, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

23. marca francoski barvni CS film MEČ MASCEVANJA, ob 17. in 19. uri.

24. in 25. marca italijansko-španski barvni CS film LAŽNI ZAKON, ob 17. in 19. uri.

26. in 27. marca ameriški barvni film POLET V PRIHODNOST, ob 17. in 19. uri.

28. marca ameriški barvni CS film ORJAK Z RODOSA, ob 17. in 19. uri.

KINO »PLAVŽ«

21. in 22. marca italijansko-španski barvni CS film LAŽNI ZAKON, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

23. in 24. marca ameriški barvni film DVA JEZDECA, ob 18. in 20. uri.

25. marca egiptovski film NEZNANA ŽENA, ob 18. in 20. uri.

26. in 27. marca jugoslovanski film ROJAKI, ob 18. in 20. uri.

28. marca italijansko-francoski barvni CS film BAGDADSKI TAT, ob 18. in 20. uri.

KINO ŽIROVNICA

21. marca nemški MASCEVALEC.

22. marca angleški barvni film POD OKRILJEM NOCI.

25. marca ameriški barvni film DVA JEZDECA.

28. marca jugoslovanski film ROJAKI.

KINO DOVJE

21. marca angleški barvni film POD OKRILJEM NOCI.

22. marca nemški film MASCEVALEC.

26. marca ameriški barvni film DVA JEZDECA.

28. marca italijansko-španski barvni CS film LAŽNI ZAKON.

KINO KOROSKA BELA

21. marca jugoslovanski film ROJAKI.

22. marca ameriški CS film ZLATO IZ SEVEN SAINTS.

23. marca italijansko-španski barvni CS film LAŽNI ZAKON.

28. marca ameriški barvni film POLET V PRIHODNOST.

KINO KRANJSKA GORA

21. marca ameriški CS film ZLATO IZ SEVEN SAINTS.

22. marca jugoslovanski film ROJAKI.

24. marca egiptovski film NEZNANA ŽENA.

26. marca italijansko-španski barvni CS film LAŽNI ZAKON.

27. in 28. marca ameriški barvni film DVA JEZDECA.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 20. marca od 12. ure do 27. marca do 12. ure.

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Miran Kenda, Jesenice, Staneta Bokala 11, tel. 04 — Rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Rajko Turk, Jesenice, Cesta revolucije 15, tel. 04 — Rešilna postaja Jesenice.

PROGRAM DPD SVOBODE

»TONE ČUFAR« JESENICE

21. marca ob 18. uri: OTVORITEV RAZSTAVE KLASICISTICNEGA SLIKARJA FRANCA KAVČICA (1762 — 1828) v mali dvorani delavskega doma. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, do vključno 29. marca 1964.

24. marca: IZBRANI UMETNOSTNI SPOMENIKI JUGOSLAVIJE. Predavanje, ki bo spremljano z barvnimi diapozitivi in ga izvaja Narodna galerija iz Ljubljane, bo ob 17. uri za osnovno šolo »Tone Čufar« ob 18. uri za osnovno šolo »Prežihov Voranc« in Koroska Bela in ob 19. uri za ostale.

Zastave desetih držav so plapolale na izteku 80-metrsk skakalnice v Planici. Vreme ni bilo najlepše, zato tudi obisk ni bil zadovoljiv. Okoli 4000 gledalcev se je zbralo ob snežnem slapu skakalnice, od koder so bodrili smelega lovca dajlav.

Ko so zadonele Adamičeve fanfare in ko se je spustilo po doskočišču 10 alpskih vozačev z zastavami sodelujočih držav, se je začela prva serija skokov. Preko mostu se je spustilo 48 tekmovalcev, ki niso najbolj navdušili navzočih občinstvo. Najdaljši skok v prvi seriji je dosegel Ihle, ki je skočil 77 m in zato dobil največje število točk. Zajc je skočil 72,5 m, toda za slog je bil bolj ocenjen in tako je prekosil Jemca, ki je bil za pol metra daljši. Ker so se vremenski pogoji poslabšali, so vodje tekmovalca določili še naprej skakanje z najnižjega zaleta. V drugi seriji skokov so le trije tekmovalci izboljšali svoj prvi skok. Vodeči Ihle je potegnil na 77,5 m in pri tem padel ter tudi zapravlil prvo mesto. Lesser je z odličnim skokom (76 m) prevzel vodstvo po drugi seriji. V drugem poskusu je Jemc prehitel Zajca in tako sta zamenjala 4. in 5. mesto. Zelo dobro je skočil tudi Eržen (72 m).

Tretja serija je bila serija daljših skokov, saj so tekmovalci večkrat preskočili 80-metrsko znamko. Prvi je skočil preko 80 m Ihle, toda žal ponovno padel. Jemc je skočil 78,5 m, toda doskok mu je delal nekoliko težav. Eržen je pri 80 m padel. Izredno lepo pa je skočil Zajc tudi 80 m daleč. Kot zadnji

je skakal zahodni Nemec Weggscheider. S 87 metri je postavil nov rekord skakalnice, ki ga je polnih 15 let imel junak Planice Janez Polda.

REZULTATI:

1. Weggscheider (NDR) 222,0 točk (76, 87)
2. Lesser (NDR) 214,5 točke (76, 80,5)
3. Müller (Avstrija) 209,0 točke (74,5, 71)
4. Zajc (Jugoslavija) 205,2 točke (71,5, 80)
5. Jemc (Jugoslavija) 204,0 točke (73, 72,5)

S tekmovalcem v Planici smo lahko zadovoljni, saj je bila to že tretja FIS prireditel v letošnji sezoni v Jugoslaviji. Škoda je le, da je bilo tekmovalstvo v Planici istočasno s veliko skakalno prireditvijo v Holmenkollnu. Zato je, žal, manjkalo severnjakov, ki v tem športu že vrsto let triumfirajo.

Polde Karlin

Rezultati zimsko-športnega medobratnega tekmovanja

Zaključeno je bilo športno tih je vrstni red posameznih tekmovalcev v zimskih disciplinah. Po doseženih rezultatih (po doseženih rezultatih):

	sanka- nje	patrolni tek	vele- slalom	keglj. na ledu	skupaj točk
1. vzdrževanje Javornik	220	894	570	912	2596
2. mehanična delavnica	378	240	608	1270	2496
3. konstrukcijska del.	172	772,5	224	368	1536,5
4. livarne	414	230	200	393	1237
5. hladna valjarna — žičarna	344	20	212	413	989
6. ŽIC	168	484	260	37,5	949,5
7. projektivni biro	184	180	184	312	860
8. upravne službe	200	—	250	268,5	718,5
9. elektro delavnica	—	30	30	615	675
10. cevarna	190	—	—	375	565

Tekmovalja se je udeležilo 79 in kegljanju na ledu 327 tekmovalcev. Od tega je bilo na sankanju 109, patrolnem teku 58, vele-

Franci Crv

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža in očeta

IGNACA KAPLANA

se iskreno in prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se hišnemu svetu in SZDL Hrušica za venco, sosedom za pomoč, pevcem za ganljive žalostinke, godbi DPD Svobode Hrušica in vsem tistim vaščanom, ki so mami nudili denarno pomoč. Najlepša hvala lastnikom osebnih avtomobilov, Janku Kavaljarju za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem tistim, ki ste ga tako lepo spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, sinovi Stane, Milan, Jožko, Tone in hčerke Zinka, Milka, Štefka z družinami.

Občni zbor TVD Partizan

V soboto zvečer je bil redni letni občni zbor TVD Partizan Jesenice. Na zboru se je zbralo 52 članov od 174. Občnega zbora so se udeležili tudi starejši člani, ki niso več aktivno vključeni ter edini zastopnik TVD Partizana Hrušice. Žal, drugih vabljenih gostov ni bilo.

Po enourni zamudi se je občni zbor pričel. Opravljene so bile formalnosti in izvoljene vse komisije. Ker je bil predsednik društva odsoten, je poročilo prebral tov. Svetlin. Iz poročila je bilo razvidno, da imajo dovolj vod-

Lani povprečno 89 oskrbovancev

Socialni zavod »Dr. Francea Berglja« na Jesenicah je zaključil leto 1963 zelo uspešno. Po internem pravilniku opravlja zavod naslednje naloge:

— nudi starejšim osebam hrano, stanovanje, nego in druge usluge, ki so za življenje potrebne;

— nudi kroničnim bolnikom in invalidnim osebam posebno nego ter vso ostalo oskrbo, ki je potrebna bolnikom brez svojcev, oziroma če nimajo možnosti, da bi jih oskrbovali na domu;

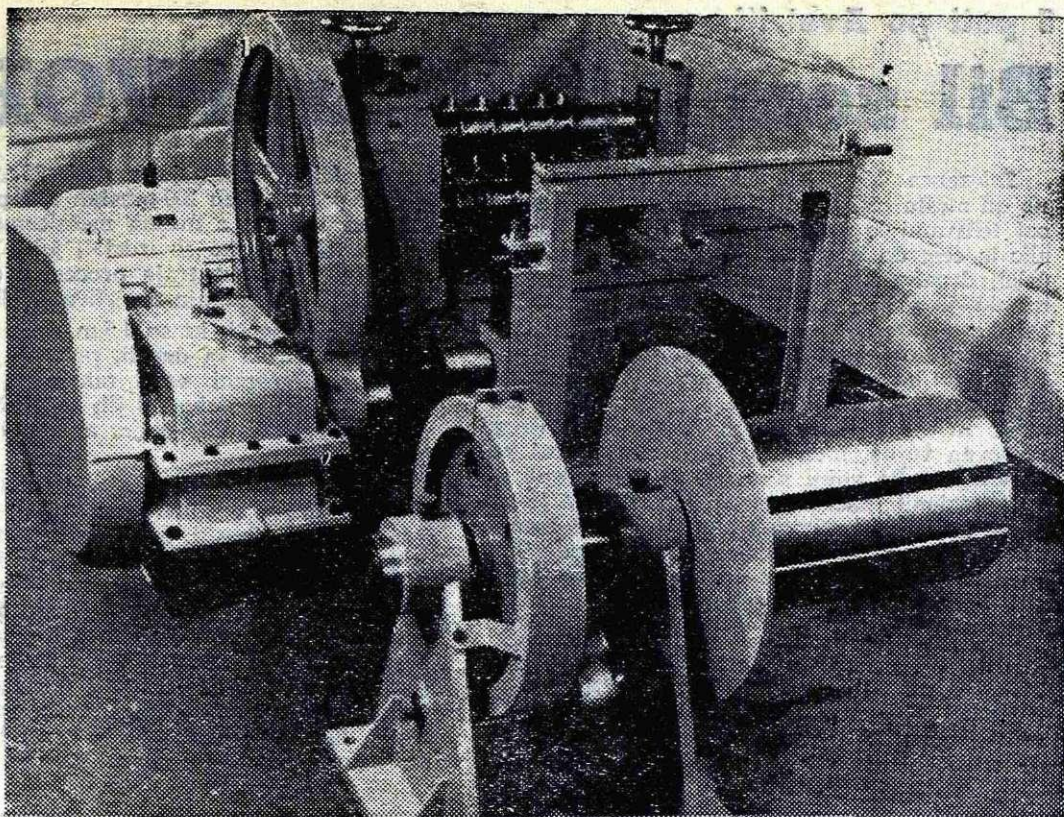
— na posebnem oddelku nudi bolnikom, ki se zaradi dolgotrajne bolezni ne morejo zdraviti v bolnišnici, vso zdravstveno oskrbo pod stalnim zdravniškim nadzorstvom, nego in vse, kar je bolniku potrebno.

V zavodu so imeli v lanskem letu 78 postelj za oskrbovance in za te še 7 pomožnih postelj ter 13 stalnih in eno pomožno posteljo za bolnike. Stalno je v tem zavodu zaposlenih 20 delavcev, ki so imeli lani povprečno 89 oskrbovancev na dan. Največ oskrbovancev je iz naše občine in sicer 54, od tega 31 žensk in 23 moških.

Oskrbovanci imajo v domu na razpolago knjižnico, televizijo in tri radijske sprejemnike, zanje pa je bilo posebej prirejenih tudi sedem kulturnih predavanj, dvoje predavanj in ena kino predstava. Ogledali pa so si hidrocentralo v Mostah in obiskali Vršič ter izvir Soče.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZAR-
NE JESENICE — Ureja
redakcijski odbor — Glav-
ni in odgovorni urednik
Remigij Noč — Rokopisov
in fotografij ne vračamo
— Naslov: Uredništvo Ze-
lezarja, Železarna Jese-
nice. Tel. int. 758 in 394 —
Tisk CP »Gorenjski tisk«

Učenci poklicne šole ŽIC so v minulem tednu izdelali krožne škarje za rezanje hladno valjanih trakov do 3 mm debeline in 600 mm širine. Take škarje izdeluje poklicna šola za podjetja, ki dobivajo trakove iz naše železarne. Vrednost škarij je 4 milijone dinarjev ter predstavlja za ŽIC lep dohodek, s katerimi učenci zmanjšujejo zavodu potrebno dotacijo. Kupec, tovarna »Titan« iz Kamnika, je bil s strojem ob prevzemu zelo zadovoljen.

Na ŽIC so mladi slikarji

Na hodniku poklicne industrijske šole je pred kratkim razstavljal Andrej Žvan, učenec III. razreda poklicne šole, svoje slike v olju. Sicer začetna dela so vzbujala med součenci in tudi ostalimi pozornost, saj je tokrat učenec industrijske šole prvič posegel v svet umetnosti. V minulem tednu so na istem hodniku priredili tudi razstavo Rudija Dolžana, učenca II. letnika TSS, ki se je pred leti ponesrečil in se med bolovanjem posvetil slikarstvu. Odločil se je v glavnem za grafiko, ki ima poleg tuša in tempera med razstavljenimi 32 slikami večino. Z razstavljenimi deli, ki so sicer začetniška, izraža Dolžan predvsem velik pogum in voljo po ustvarjanju v tej umetniški panogi. Kot prvi je tudi dru-

gi samouk in mnogoobetajoč talent.

Medtem ko Žvan namerava obiskovati šolo za umetno obrt, kjer se bo v slikarstvu lahko izpopolnjeval, bi bilo za Dolžana priporočljivo, da se vključi v likovni odsek jeseniške Svobode, ki ima vsa-

ko sredo študijski večer, na katerih bi lahko mnogo pridobil. Na prvo razstavo in predvsem na razstavljene portrete sta lahko ponosna. Obema želimo nadaljnega napredka v tej zvrsti umetnosti, v katero sta posegla zelo pogumno in mnogo obetajoče. P. U.

Jeseniški judoisti na slovenskem mladinskem prvenstvu

V nedeljo je bilo v domu Partizana v Šiški prvenstvo Slovenije v judu za mladince. Tekmovanja se je udeležilo 48 tekmovalcev iz devetih slovenskih klubov, med katerimi je prvič nastopilo tudi pet

Jeseničanov. Žal so ostali trije najboljši zaradi bolezni (gripe) doma. Zato so Jeseničani odpotovali na to tekmovanje okrnjeni in tudi z malo upanja na boljša mesta. Toda na tekmovanju se je pokazalo, da so zelo častno zastopali klubske barve in da ves trud le ni bil zaman. Izmed Jeseničanov se je najbolje izkazal Čarman, ki je v srednji kategoriji zasedel četrto mesto in se tako uvrstil v borbo za absolutnega prvaka. Absolutni mladinski prvak je postal lanskeletni državni prvak Smolnikar, ki je bil precej boljši od ostalih. S tem nastopom mladih judoistov smo lahko zadovoljni, saj vemo, da to panogo športa goje na Jesenicah manj kot leto dni. P. K.

NOVA VALJARNA

KANADA — Največja kanadska železarska družba Steel Co. of Canada je pričela graditi novo valjarno debele pločevine, za kar bodo porabili 50 milijonov dolarjev investicij. Ta valjarna bo pričela obratovati proti koncu letošnjega ali najpozneje v začetku prihodnjega leta.

V avli ŽIC je že druga razstava slikarskih del učencev te šole. Trenutno razstavlja Rudi Dolžan, učenec II. razreda TSS, ki je smelo posegel v slikarsko umetnost.